

Republika e Kosovës
Republika Kosova- Kosova Cumhuriyeti

Komuna e Prizrenit
Opština Prizren – Prizren Belediyesi

Kuvendi Komunës së Prizrenit

Nr. 001/011 - 95084

Më: 18 korrik 2024

Në bazë të nenit 12 paragrafit 2 shkronja d), nenit 17 dhe nenit 40 paragrafit 2 shkronja l) të Ligjit Nr. 03/L-040, për Vetëqeverisje Lokale, duke u mbështetur në Programin Nacional për Zhvillim Ekonomik Lokal dhe Kornizën Afatmesme Buxhetore, nenit 20, nenit 25 shkronja o) nenit 27 paragrafit 1 dhe nenit 50 shkronja l) dhe m) të Statutit të Komunës së Prizrenit, Nr. 01/011-5643 të datës 15 tetor 2008, pas shqyrtimit të propozimit, Kuvendi i Komunës së Prizrenit, në mbledhjen e mbajtur më 18 korrik 2024, miratoi këtë:

VENDIM
PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË PËR ZHVILLIMIN EKONOMIK LOKAL PËR
KOMUNËN E PRIZRENIT 2024-2029

Neni 1

Miratohet, Strategjia për Zhvillimin Ekonomik Lokal për Komunën e Prizrenit (2024-2029).

Neni 2

Pjesë përbërëse e këtij vendimi, do të jetë edhe Strategjia për Zhvillimin Ekonomik Lokal për Komunën e Prizrenit (2024-2029).

Neni 3

Për zbatimin e këtij Vendimi do të kujdesen: Kryetari i Komunës, Drejtorja e Turizmit dhe Zhvillimit Ekonomik, drejtoritë dhe njësitë – sektorët tjerë të përfshira në Strategjinë për Zhvillimin Ekonomik Lokal për Komunën e Prizrenit (2024-2029).

Neni 4

Ky Vendim, hyn në fuqi pas dërgimit në autoritetin mbikëqyrës, konform nenit 81, të Ligjit Nr. 03/L-040 për Vetëqeverisje Lokale, si dhe publikimit në gjuhë zyrtare në ueb-faqen e Komunës.

Kryesuesja e Kuvendit
Antigona Bytyqi

Republika e Kosovës
Republika Kosova- Kosova Cumhuriyeti

Komuna e Prizrenit
Opština Prizren – Prizren Belediyesi

STRATEGJIA PËR ZHVILLIM EKONOMIK LOKAL PËR KOMUNËN E PRIZRENIT 2024-2029

Përmbajtja

Lista e Shkurtesave	4
Lista e Figurave	6
Lista e Tabelave	7
Grupi Punues (GP)	8
Fjala hyrëse nga Kryetari i Komunës	9
Përmbledhje Ekzekutive	11
Përshkrimi i shkurtër i qëllimit të Strategjisë për Zhvillim Ekonomik Lokal	12
Objektivat e përgjithshme të SZHEL - (njihen edhe si prioritete)	Error! Bookmark not defined.
Objektivi 1: Ekonomi lokale konkurruese	Error! Bookmark not defined.
Objektivi 2: Punësim gjithëpërfshirës	Error! Bookmark not defined.
Objektivi 3: Infrastrukturë lokale e përmirësuar	Error! Bookmark not defined.
Objektivi 4: Qeverisje ekonomike efektive dhe bashkëpunuese	Error! Bookmark not defined.
Hyrja	13
Pse hartohet strategjia?	14
Metodologjia	15
Misioni	17
Vizioni	17
Sfondi	17
Analiza e gjendjes aktuale	20
Demografia e Komunës	20
Shtrirja gjeografike	26
Administrata	27
Arsimi	35
Infrastruktura	38
Shëndetësia dhe Mirëqenia Sociale	45
Bujqësia dhe Zhvillimi Rural	48
Turizmi dhe Trashëgimia Kulturore	50
Përkufizimi i problemit	Error! Bookmark not defined.
Krahasimi me vendet/komunat tjera	58

Analiza SËOT	60
Analiza e pemës së problemit (opcionale)	Error! Bookmark not defined.
Përmbledhja e sfidave.....	62
Sfidat në sektorin e arsimit	62
Sfidat në sektorin e Infrastrukturës	63
Sfidat në sektorin e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale	63
Sfidat në sektorin e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural	64
Sfidat në sektorin e Turizmit dhe Trashëgimisë Kulturore	65
Objektivat.....	65
Objektiva e përgjithshme 1: Arsimi	65
Objektiva e përgjithshme 2: Infrastruktura.....	66
Objektivi i përgjithshëm 3: Shëndetësia dhe Mirëqenia Sociale	68
Objektivi i përgjithshëm 4: Bujqësia dhe Zhvillimi Rural.....	68
Objektivi i Përgjithshëm 5: Turizmi dhe Trashëgimia Kulturore.....	69
Monitorimi dhe Raportimi	70
Vlerësimi i Ndikimit Buxhetor	71
I. Plani i Veprimit.....	72

Lista e Shkurtesave

Grupi Punues.....	GP
Agjencia për Zhvillim Rajonal Jug.....	AZHR Jug
Strategjia për Zhvillim Ekonomik Lokal.....	SZHEL
Programi Nacional për Zhvillim Ekonomik Lokal 2030.....	PNZHEL
Plani Zhvillimor Komunal.....	PZHK
Plani Hapësinor i Kosovës 2010-2020.....	PHK
Ligji për Planifikimin Hapësinor Nr.2003/14.....	LPH
Harta Zonale 2020-2028.....	HZ
Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats.....	SWOT
Ekipi Rajonal për Projekte Komunale.....	ERPK
Agjencia e Statistikave të Kosovës.....	ASK
Biznes Individual.....	B.I
Ortakëri e Përgjithshme.....	O.P
Shoqëri Aksionare.....	SH.A
Shoqëri me Përgjegjësi të Kufizuar.....	SH.P.K
Ortakëri e Kufizuar.....	O.K
Degë e Shoqërisë së Huaj.....	DSHH
Kooperativë Bujqësore.....	K.B
Drejtoria e Shërbimeve Publike.....	DSHP
Kompania Rajonale e Ujësjesit.....	KRU
Rregullorja Komunale për Menaxhimin e Mbeturinave.....	RKMM
Plani Lokal i Mjedisit.....	PLM

Leje Mjedisore Komunale.....	LMK
Qendra për Punë Sociale.....	QPS
Skema e Asistencës Sociale.....	SAS
Autoriteti Kombëtar i Kualifikimit.....	AKK
Drejtoria për Turizëm dhe Zhvillim Ekonomik.....	DTZHE
Organizata Jo Qeveritare.....	OJQ
Klubi i Futbollit.....	KF
Shkolla e Futbollit.....	SHF
Klubi i Veteranëve të Futbollit.....	KVF
Klubi i Basketbollit.....	KB
Klubit Sportiv.....	KS
Klubi i Mundjes.....	KM
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë.....	MASHT
Zhvillimi Profesional i Mësimdhënësve.....	ZHPM

Lista e Figurave

Fig.1 - Prizreni multi-etnik

Fig.2 - Zhvillimi social dhe ekonomik

Fig.3 - SHFMU "Mati Logoreci"

Fig. 4 - Grafiku i përbërjes së mbeturinave në përqindje

Fig.5 - Shtigje të ecjes në malet e Sharrit

Fig.6 - Liqenet e maleve të Sharrit

Lista e Tabelave

Tab. 1 -Popullsia e komunës së Prizrenit sipas etnicitetit dhe gjinisë

Tab. 2 – Ekonomitë familjare pernga numri i anëtarëve

Tab. 3 - Popullsia e komunës së Prizrenit sipas vendbanimit dhe etnicitetit

Tab. 4 – Tabela e banorëve sipas vendbanimit dhe grupmoshave

Tab. 5 – Notat dhe mesatarja e nxënësve në shkollat e komunës së Prizrenit

Tab. 6 – Shënime për infrastrukturën rrugore

Tab. 7 – Sipërfaqet tokësore sipas pronësisë

Tab. 8 – Parkingjet

Tab. 9 – Të dhënat për kanalizimet

Tab. 10 – Të dhëna për ujin

Tab. 11 – Të dhëna për mbeturinat

Tab. 12 – Baza ligjore

Tab. 13 – Tabela e llojit të mbeturinave sipas përqindjes dhe viteve

Tab. 14 – Të dhëna për mjedisin

Tab. 15 - Skema tabelare e familjeve dhe anëtarëve të familjeve të cilët gëzojnë të drejtën e ndihmës sociale

Tab. 16 – Kulturat bujqësore në ha (km²)

Tab. 17 – Përbërja e fondit blegtoral për frymë blegtorie

Tab. 18 – Kulturat vjeshtore sipas llojit në ha

Tab. 19 – Kulturat pranverore sipas llojit në ha

Tab. 20 – Analiza SWOT

Grupi Punues (GP)

1. Kujtim Gashi, nënkryetar i komunës së Prizrenit – kryesues i grupit
2. Ramadan Tarashaj, drejtor i Turizmit dhe Zhvillimit Ekonomik
3. Çelë Lamaj, drejtor i Shërbimeve Publike, Mbrojtjes dhe Shpetimit
4. Sulltan Badallaj, drejtor i Buxhetit dhe Financave
5. Ramize Shala, drejtoreshë e Emergjencës dhe Sigurisë
6. Bexhat Bytyqi, drejtor i Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural
7. Nderim Bytyqi, drejtor i Agjencisë për Zhvillim Rajonal – Jug
8. Ekipi i Agjencisë për Zhvillim Rajonal Jug (AZHR Jug)

Fjala hyrëse nga Kryetari i Komunës

Të nderuar/a bashkëqytetarë/e të komunës së Prizrenit,

Sot kam nderin për të shkruar një çështje me rëndësi të madhe për të gjithë ne: zhvillimin ekonomik të komunës sonë të dashur. Prizreni multietnik, me historinë e tij të pasur dhe kulturën e gjallë, ka potencial të jashtëzakonshëm për rritje dhe prosperitet. Por për të zhbllokuar këtë potencial, ne duhet t'i përqendrojmë përpjekjet tona në të ardhmen e Prizrenit – rininë tonë – dhe të sigurojmë që mundësitë për avancim të jenë të disponueshme për të gjithë, pavarësisht nga gjinia.

Të rinjtë tanë janë shtylla kurrizore e ekonomisë së Prizrenit. Ata janë inovatorët, sipërmarrësit, punëtorët që do ta çojnë komunën tonë përpara. Megjithatë, shumë nga të rinjtë tanë ndihen të detyruar të kërkojnë mundësi diku tjetër, duke lënë pas një pasuri talentesh dhe energjie që mund të shfrytëzohen për përmirësimin e komunitetit tonë. Ne duhet të krijojmë një mjedis që inkurajon të rinjtë tanë të qëndrojnë, të ndërtojnë jetën dhe karrierën e tyre këtu në Prizren.

Kjo do të thotë investim në programe arsimore dhe trajnimi që pajisin rininë tonë me aftësitë e nevojshme për punët e së ardhmes. Do të thotë ofrimi i çasjes në kapital dhe mentorim për ata që kanë pasion për të filluar bizneset e tyre. Dhe kjo do të thotë të sigurohemi që të rinjtë tanë të kenë një vend në tavolinë në proceset vendimmarrëse, në mënyrë që zëri i tyre të dëgjohej dhe perspektivat e tyre të vlerësohen.

Por zhvillimi ekonomik i Prizrenit nuk mund të arrihet pa barazi gjinore. Për një kohë të gjatë, gratë dhe vajzat janë përballur me sfida për pjesëmarrjen e tyre të plotë në ekonominë tonë. Kjo jo vetëm që është e padrejtë, por edhe kufizon potencialin tonë për rritje. Kur grave u jepet mundësia për të pasur sukses, ato bëhen shtytëse të fuqishme të zhvillimit ekonomik, duke krijuar vende pune dhe prosperitet nga të cilat përfitojnë komunitete të tëra.

Ne duhet të punojmë për të thyer barrierat që qëndrojnë në rrugën e pjesëmarrjes së plotë të grave në ekonominë tonë. Kjo nënkupton zbatimin e politikave që promovojnë barazinë gjinore, të tilla si paga e barabartë për punë të barabartë, kujdesi i përbalueshëm për fëmijët dhe mbrojtja kundër diskriminimit dhe ngacmimit. Do të thotë t'u ofrohet grave çasje në arsim, trajnim dhe kapital, në mënyrë që ato të mund të fillojnë biznese dhe të ndjekin karrierë në të gjitha fushat. Dhe kjo do të

thotë të sigurohet që gratë të përfaqësohen në pozita udhëheqëse, ku mund të marrin vendime nga të cilat përfitojnë e gjithë komuna jonë.

Duke u fokusuar tek të rinjtë tanë dhe duke promovuar barazinë gjinore, ne mund të krijojmë një ekonomi të lulëzuar në Prizren nga e cila përfitojnë të gjithë qytetarët. Një ekonomi që ofron vende pune të mira, stimulon inovacionin dhe ngre më të rrezikuarit mes nesh. Një ekonomi që e bën Prizrenin një vend ku të rinjtë duan të qëndrojnë, ku gratë mund të arrijnë potencialin e tyre të plotë dhe ku të gjithë kanë mundësi të kenë sukses.

Ky është vizioni për të ardhmen e Prizrenit për të cilin propozoj të punojmë. Nuk do të jetë e lehtë dhe nuk do të ndodhë brenda natës. Por me vendosmëri, punë të palodhur dhe përkushtim ndaj vlerave të drejtësisë dhe barazisë, kam besim se ne mund ta bëjmë realitet këtë vizion.

Le ta nisim këtë rrugëtim së bashku, për të mirën e Prizrenit dhe të gjithë qytetarëve të tij. Le të ndërtojmë një ekonomi të drejtë, të barabartë dhe të begatë. Një ekonomi që e bën Prizrenin një komunë ku të gjithë mund të lulëzojnë.

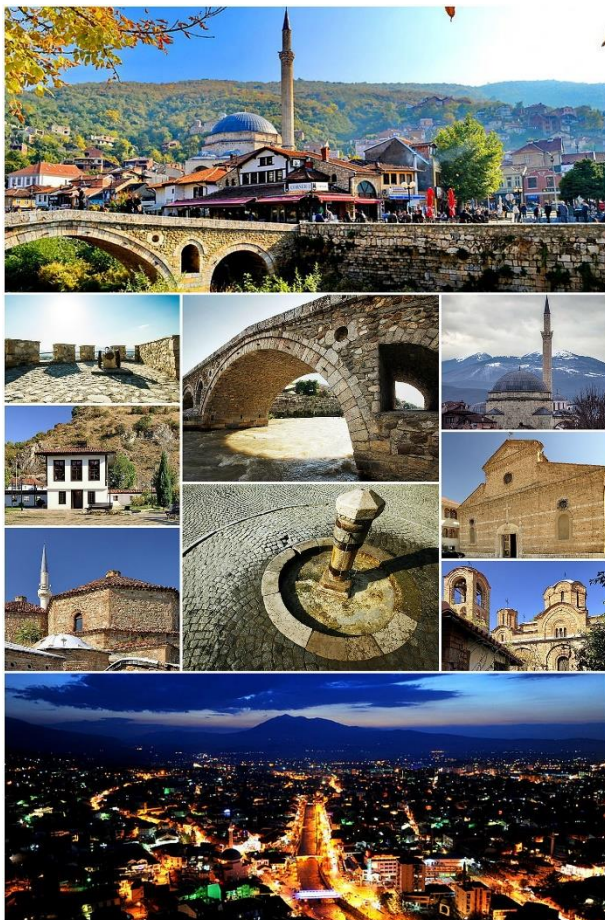
Faleminderit!

I juaji
Shaqir Totaj

Përmbledhje Ekzekutive

Strategjia për Zhvillim Ekonomik Lokal (SZHEL) është një dokument strategjik i përgatitur nga komuna e Prizrenit, në bashkëpunim të ngushtë me komunitetin e biznesit dhe shoqërinë, për krijimin e kushteve më të mira për zhvillim ekonomik, mirëqenie dhe gjenerim të punësimit në komunë. Qëllimi kryesor i SZHEL-së është të ndërtojë kapacitete ekonomike lokale të komunës së Prizrenit, duke përmirësuar kështu të ardhmen e saj ekonomike dhe cilësinë e jetës për të gjithë qytetarët.

SZHEL është përqendruar në rritjen e konkurrueshmërisë komunale, rritjen e qëndrueshme dhe sigurimin që rritja të jetë gjithëpërfshirëse. Gjithashtu, SZHEL përfshin edhe ndërtimin e forcës ekonomike të komunës së Prizrenit duke optimizuar burimet dhe kapacitetet lokal të palëve të interesuara ekonomike në qytet dhe fshatra, duke rritur rëndësinë e identifikimit dhe hapjes së mundësive për të bërë biznes, mbështetjes së iniciativave të ndërmarrjeve, duke lehtësuar hyrjen në treg dhe krijimin e një klime të favorshme për investime dhe aktivitete biznesi. SZHEL do të kontribuojë si në dimensionin ekonomik, ashtu edhe në atë arsimor, social, infrastrukturor, turistik/kulturor dhe mjedisor.

Fig 1. Prizreni multietnik

Sipas Programit Nacional për Zhvillim Ekonomik Lokal 2030 (PNZHEL) ku flitet për zhvillimin e politikave efektive për zhvillimin dhe qëndrueshmërinë ekonomike lokale, thuhet se komunat duhet të jenë konkurrenente ndërmjet vete për të rritur mundësitë e tyre për të tërhequr sa më shumë fonde nga donatorët. Kështu, SZHEL do të ndihmojë në planifikimin më të mirë të investimeve kapitale, si dhe adresimin e çështjeve të zhvillimit ekonomik lokal përmes hartimit të politikave strategjike gjithëpërfshirëse për zhvillimin

ekonomik lokal, si dhe institucionalizimin dhe sistemimin e politikave zhvillimore lokale. Për të pasur këtë qasje sistemore, është hartuar kjo strategji për zhvillimin ekonomik lokal. Në këtë kuadër, aftësimi i të rinjve dhe fuqizimi i grave është një komponentë e rëndësishme e zhvillimit ekonomik lokal. Rritja e kapaciteteve profesionale të tyre, sidomos sa i përket çështjes së ndërmarrësisë dhe aftësimin e tyre se si t'i qasen themelimit dhe funksionimit të biznesit, duke marrë në konsideratë resurset natyrore të zonave të caktuara rurale dhe urbane në komuna, zhvillimin e turizmit urban dhe rural, veprimtaritë që kanë të bëjnë me prodhimin në agrikulturë dhe plasimin e këtyre produkteve në treg janë disa nga parametrat që do të ndikojnë pozitivisht në rritjen dhe zhvillimin ekonomik lokal. Përmes programeve tematike, SZHEL në bashkëpunim me komunitetin lokal do të krijojë mundësi trajnimi në fushën e zhvillimit socio-ekonomik. Përmes skemave stimuluese për të rinjë dhe gra, si dhe grupe të tjera të marginalizuara do t'u jepet mundësia që të kenë qasje më të lehtë në tregje, për të shitur mallrat dhe shërbimet e tyre. Gjithashtu hartimi i skemave programore për punësimin e të rinjve dhe grave në sektorë me prioritet mundëson uljen e papunësisë dhe rritjen e zhvillimit ekonomik lokal. Mbështetja e ndërmarrjeve mikro dhe të vogla (NMV) nga sektori i bujqësisë, turizmit dhe energjisë së ripërtëritshme janë ndër prioritetet kryesore për zhvillimin ekonomik lokal të komunës së Prizrenit. Skemat e granteve për mbështetje të bizneseve dhe krijimi i mekanizmave tjerë për të stimuluar bizneset do të ndikojnë në rritjen e zhvillimit ekonomik lokal.

Përshkrimi i shkurtër i qëllimit të Strategjisë për Zhvillim Ekonomik Lokal

Qëllimi i SZHEL të komunës së Prizrenit është që të krijohet një mjedis më i favorshëm për zhvillimin ekonomik lokal, si dhe ngritja e nivelit të mirëqenies së komuniteteve të komunës së Prizrenit. SZHEL do të ndihmojë në përfshirjen e komuniteteve në projektet komunale, pastaj në diversifikimin e ekonomisë lokale, zhvillimin e infrastrukturës, aftësimin e fuqisë punëtore, mbështetjen e bizneseve lokale, promovimin e turizmit, përdorimin e teknologjisë dhe inovacionit, zhvillimin e partneriteteve dhe krijimin e kushteve për mbështetje sociale dhe ambientale.

Hyrja

Komuna e Prizrenit është komuna e dytë për nga madhësia në Kosovë, si dhe qendër rajonale në jug të vendit. E vendosur nën bjeshkët e maleve të Sharrit, qyteti i Prizrenit është një nga vendbanimet më të vjetra të banuara në Evropën juglindore. Prizreni ka qenë gjithmonë udhëkryq i kulturës dhe tregtisë gjatë historisë. Për shkak të ndryshimeve të mëdha politike, shoqërore dhe ekonomike gjatë periudhave të ndryshme kohore, Prizreni ka pësuar luhata zhvillimore kulturore, sociale dhe ekonomike. Mirëpo, lufta e

fundit ka ndikuar në stagnimin e shumë proceseve për të ardhmen e komunës. Sot Prizreni ballafaqohet me sfida të ndryshme gjatë zhvillimit të vet ekonomik, siç janë niveli i lartë i papunësisë, prezenca

Fig 2 - Zhvillimi social dhe ekonomik

e ekonomisë joformale, mungesa e prodhimit të organizuar industrial dhe bujqësor, si dhe mungesa e kuadrove profesionale të kërkuara nga komuniteti i biznesit. Prizreni, poashtu pëson nga degradimi i madh ambiental, si dhe migrimi i vazhdueshëm. Komuna e Prizrenit është e përkushtuar që ta zbatojë Planin Zhvillimor Komunal (PZHK), duke iu referuar Planit Hapësinor të Kosovës 2010-2020 (PHK) dhe bazuar në Ligjet e Kosovës, Ligjin për Planifikimin Hapësinor Nr.2003/14 (LPH) dhe Hartat Zonale 2020-2028 (HZ), gjë që reflekton dëshirën e saj që të përgatitet për të ardhmen duke u bazuar në parimet kryesore të zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik dhe social, teknologji dhe infrastrukturë moderne dhe përfshirje sociale dhe barazi. SZHEL të komunës së Prizrenit është mjet i rëndësishëm për bashkërendimin e këtyre parimeve dhe për orientimin e zhvillimit të ardhshëm të komunës së Prizrenit për pesë vitet e ardhshme, duke iu referuar ligjeve përkatëse të Kosovës.

Pse hartohet strategjia?

SZHEL është shumë e rëndësishme për disa arsye, me ç'rast udhëzon dhe optimizon përpjekjet për promovimin e një rritjeje të qëndrueshme ekonomike në nivel lokal. Këto janë disa nga arsyet se pse duhet hartuar SZHEL-në:

1. Krijimi i vendeve të punës - me ç'rast rritet punësimi dhe mirëqenia e komuniteteve të komunës dhe zvogëlohet shkalla e papunësisë.
2. Diversifikimi i ekonomisë - SZHEL inkurajon diversifikimin e ekonomisë, duke u mbështetur në bizneset që janë të suksesshme, sektorin ku veprojnë dhe produktin që e nxjerrin.
3. Gjenerimi i mirëqenies - Zhvillimi ekonomik lokal gjeneron mirëqenie brenda komuniteteve të komunës. Rritja e aktiviteteve ekonomike shpie deri te të hyrat më të larta për individët dhe bizneset, duke kontribuar kështu në rritjen e standardit të jetesës së banorëve.
4. Zhvillimi i infrastrukturës - SZHEL përfshin edhe zhvillimin e infrastrukturës. Infrastruktura më e mirë (transporti, komunikimi, rrugët, etj) tërheq bizneset dhe e bën ambientin më konkurrues.
5. Përmirësimi i kualitetit të jetës - duke përfshirë qasjen më të mirë në arsim, kujdesin shëndetësor, vlerat kulturore dhe mundësitë e argëtimit.
6. Ndërmarrësia dhe inovacioni - SZHEL ndikon në ambientin e të bërit biznes dhe inovacion. Përkrahja e bizneseve të vogla dhe startup-ëve mundëson zhvillimin e produkteve, shërbimeve dhe industrive të reja.
7. Përfshirja e komunitetit - Hartimi i SZHEL-së përfshin edhe kyqjen e komuniteteve në proceset vendimmarrëse. Kjo ndihmon në sigurimin që plani zhvillimor është në përputhje me aspiratat e popullatës lokale.
8. Tërheqja e investimeve - Një SZHEL e definuar qartë dhe mirë e bën komunën e Prizrenit më tërheqës për investitorët e huaj dhe të brendshëm.
9. Zvogëlimi i varfërisë dhe pabarazive - SZHEL shpesh përfshin iniciativa për adresimin e varfërisë dhe pabarazisë. Kjo nënkupton ofrimin e trajnimeve dhe mundësive arsimore për popullatën e marginalizuar dhe krijimin e shtigjeve të reja për vende pune me pagesa më të mira.

Metodologjia

Në mënyrë që SZHEL Prizren 2024-2029 të jetë sintetizim i politikave ekonomike zhvillimore të nivelit lokal, përmes instrumenteve të ndryshme për mbledhje të të dhënave, është nxjerrë perspektiva e përgjithshme e nivelit lokal. Gjatë përcaktimit të kornizës metodologjike për hartimin e kësaj strategjie janë marrë parasysh “Udhëzimi Administrativ për Planifikimin dhe Hartimin e Dokumenteve Strategjike dhe Planeve të Veprimit” si dhe “Manuali për Planifikimin, Hartimin dhe Monitorimin e Dokumenteve Strategjike dhe Planeve të tyre të Veprimit”.

Puna përgatitore	Komuna e Prizrenit, me vendim të kryetarit ka themeluar Grupin Punues, si ekipin përgjegjës për të drejtuar procesin e hartimit të SZHEL. Agjencia për Zhvillim Rajonal Jug (AZHR Jug) ka hartuar draftin e parë të dokumentit.
Punëtorja e parë e GP	Gjatë punëtorisë së parë anëtarët e GP kanë shfrytëzuar rastin të njoftohen me njëri-tjetrin, të diskutojnë mbi draftin e parë të dokumentit dhe të hartojnë analizën Strengths, Ëeaknesses, Opportunities and Threats (SËOT).
Rishikimi i strategjive dhe dokumenteve tjera relevante	Në këtë fazë, GP ka rishikuar dokumentet tjera strategjike sektoriale, të miratuara apo në proces të miratimit. Rishikimi dhe konsultimi i dokumenteve strategjike të nivelit qendror ka qenë i rëndësishëm për të kuptuar më shumë rreth orientimeve strategjike të nivelit qendror që lidhen me zhvillimin ekonomik lokal.
Punëtorja e dytë e GP	Gjatë punëtorisë së dytë GP i ka identifikuar sfidat preliminare të zhvillimit ekonomik lokal dhe pastaj i ka

	<p>sistemuar ato në sfida madhore. Përpos kësaj, janë zhvilluar diskutime për mjetet për mbledhjen e të dhënave shtesë. Është dakorduar që të punohet në planit e veprimit dhe pastaj ti dergohet grupit për diskutim/plotesim/ndryshim.</p>
<p>Takimet me komuna dhe me asociacione të biznesit</p>	<p>Në këtë punëtori GP ka prezantuar të dhënat e anketës dhe e ka shfrytëzuar mundësinë që përmes diskutimeve me palët e ftuara t'i verifikojë dhe shtjellojë më tutje ato. Njëkohësisht, është përgatitur një draft më i avancuar i sfidave dhe problemeve kryesore, duke i kombinuar të gjitha burimet e të dhënave. Në fund, pjesëmarrësit janë ftuar që të diskutojnë rreth objektivave preliminare.</p>
<p>Punëtorja e tretë e GP</p>	<p>Në këtë punëtori, GP e ka përcaktuar misionin dhe vizionin, objektivat specifike, indikatorët dhe aktivitetet kryesore në kuadër të SZHEL-së. Njëkohësisht, është përcaktuar edhe korniza për monitorimin dhe vlerësimin e këtij programi dhe është bërë një vlerësim i ndikimit financiar. Me përfundimin e kësaj punëtorie është finalizuar drafti i SZHEL-së dhe është përgatitur për konsultime publike.</p>
<p>Konsultimet Publike</p>	<p>Në fund të këtij procesi është organizuar diskutimi paraprak dhe publik me qëllim të marrjes së komenteve dhe inputeve nga hisedarët. Pas përfundimit të procesit të konsultimit publik është punuar në versionin final të dokumentit, i cili në fund</p>

	është proceduar në asamblenë komunale për aprovim.
--	--

Misioni

Misioni i komunës së Prizrenit për zhvillimin ekonomik lokal është krijimi i një ekonomie vendore të gjallë, të përshtatshme dhe të vetëqëndrueshme, që përmirëson mirëqenien e përgjithshme të qytetarëve të komunës së Prizrenit dhe i inkurajon gratë dhe të rinjtë të mirren me ndërmarrësi.

Vizioni

Vizioni i komunës së Prizrenit nga aspekti i zhvillimit ekonomik lokal është një komunë me një ekonomi të qëndrueshme, të larmishme dhe konkurruese, e cila mundëson krijimin e kushteve për punë, mirëqenie dhe zhvillim dinjitoz për të gjithë, tërheqjen e investimeve dhe parandalimin e tendencave për migrim.

Sfondi

Sot, komuna e Prizrenit ka zvogëluar ndjeshëm ngarkesat administrative që ndërlidhen me themelimin dhe funksionimin e ndërmarrjeve. Përkundër këtij progresi, ndërmarrjet ende ballafaqohen me sfida të shumta që ua pamundësojnë realizimin e potencialit të tyre konkurrues. Investimet në nivelin komunal janë të orientuara kryesisht në projekte të natyrës infrastrukture, sidomos në rrugë. Prona komunale dhe mundësia që ajo të ofrohet për shfrytëzim përbën një mjet të rëndësishëm për komunën për t'i stimuluar investimet. Sektori privat, duke qenë i dominuar nga mikro-ndërmarrjet në pronësi familjare (BI) ka qenë pak i gatshëm të realizojë investime me efekte të konsiderueshme për zhvillimin ekonomik lokal. Zonat ekonomike apo parku industrial ende i pa përfunduar, pamundëson tërheqjen e investimeve. Komuna e Prizrenit ka një sërë materialesh promovuese që ofrojnë informata mbi potencialet dhe mundësitë për të investuar. Kështu, investitorët potencial shpeshherë kanë qasje në informatat e nevojshme për të ndërmarrë hapa drejt investimit. Bujqësia është qenësore për zhvillim rural dhe luan një rol mjaft të rëndësishëm në ekonominë lokale. Ndonëse komuna e Prizrenit përmes projekteve për subvencione ofron mbështetje për zhvillim të bujqësisë, kjo mbështetje mbetet e pamjaftueshme për t'i adresuar disa nga problemet parësore të

këtij sektori, siç janë: fermat e vogla, teknologjia dhe mjetet e vjetruara të punës, kostot e larta të inputeve bujqësore, si dhe integrimi i kufizuar në industri të ushqimit. Turizmi, si sektor tjetër me rëndësi, veçanërisht turizmi rural apo agroturizmi, përkundër potencialit që ka, nuk është zhvilluar aq sa duhet. Atraksionet turistike, përkatesisht monumentet e trashëgimisë kulturore, vihen pak në funksion të promovimit të ekonomisë kreative. Zejtarët lokalë, si akterë të rëndësishëm të komunave, ballafaqohen me vështirësi të theksuara në aspekt të qëndrueshmërisë financiare. Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme (NVM-të) në përgjithësi kanë nevojë për përkrahje për të ndjekur trendin e vendeve tjera. Ato kanë ngecur sidomos në aspekt të digjitalizimit dhe inovacionit, si në nivel të produkteve, ashtu edhe të proceseve. Komuna e Prizrenit njihet për modele të qëndrueshme të financimit dhe nuk ka vështirësi të shërbejë si inkubator tipik i inovacionit. Tek sektori privat dhe palët që merren me zhvillim ekonomik lokal ekziston një nivel i ulët i vetëdijes mbi ekonominë qarkore dhe përparësitë që sjellë kjo qasje në aspekt ekonomik dhe në kontekst të ruajtjes së burimeve natyrore dhe përgjithësisht mjedisit. Ndonëse riciklimi konsiderohet element integral i ekonomisë qarkore, në komunën e Prizrenit nuk ka infrastrukturë të etabluar mirë për riciklim. Ndarja e mbeturinave, në masë të madhe bëhet në mënyrë jo formale dhe materiali riciklues kryesisht eksportohet pa u përpunuar. Vlerësohet se një përqindje e vogël e ndërmarrjeve shfrytëzojnë material të riciklueshëm. Aspektet e ekonomisë qarkore, si ripërdorimi i materialit dhe mundësitë për riparim kanë zënë shumë pak vend në praktikën biznesore. Në tregun e punës ekziston një mungesë e theksuar e shkathtësive për t'i përmbushur nevojat e sektorit privat. Përderisa në të kaluarën, ndër sfidat kryesore të bizneseve ka qenë gjetja e fuqisë punëtore të kualifikuar, në vitet e fundit, veç kësaj, bizneset po hasin gjithnjë e më shumë vështirësi në gjetjen e profileve me shkathtësi të ulëta. Shkak kryesor për këtë janë tendencat migruese të kësaj kategorie, qoftë jashtë Kosovës apo nga komunat e vogla drejt komunave të mëdha, kryesisht drejt kryeqytetit. Komuna e Prizrenit duhet të ketë të dhëna sistematike për t'i identifikuar profilet që nevojiten në tregun e punës. Disa nga profilet të cilat mungojnë më së shumti janë salduesit, inxhinierët softuerik me përvojë, operatorët e pajisjeve dhe axhustatorët. Bashkëpunimi në mes të sektorit privat dhe shkollave profesionale apo qendrave të akredituara të trajnimit është në nivel të kufizuar. Mungojnë mekanizmat funksionalë që u krijojnë mundësi bizneseve të ofrojnë ndihmën e tyre në hartimin e standardeve të profesionit për shkollim/ aftësim profesional. Në anën tjetër, bizneset shumë pak shfaqin interesim për të ofruar mundësi për përvojë praktike në vend të punës. Ndonëse një pjesë e madhe e

buxhetit të komunave investohet në infrastrukturë, sidomos në infrastrukturë rrugore (rreth 27%), ekzistojnë pakënaqësi në lidhje me furnizimin me ujë e pijshëm, menaxhimin e mbeturinave, transportin lokal, infrastrukturën rrugore, kanalizimin dhe trajtimin e ujërave të zeza. Kur vjen puna te financat lokale, komunat i mbulojnë shpenzimet e tyre nga grantet qeveritare dhe të hyrat vetanake. Sasia e mjeteve që alokohet tek komunat nga niveli qendror përmes grantit të përgjithshëm dhe granteve tjera përcjellëse, në raport me të hyrat që ka vendi, konsiderohet relativisht e kënaqshme. Megjithatë, mënyra e shpërndarjes përmes granteve, duke e anashkaluar ndërlidhjen e drejtpërdrejtë me të hyrat nga disa lloje të tatimeve (psh. tatimi në të ardhura personale), nuk vlerësohet mënyra më e përshtatshme dhe dallon nga praktikat në vendet e ngjashme në rajon dhe më tej. Për më tepër, ndarja e granteve qeveritare në formë lineare ka bërë që komunat të mos jenë shumë aktive në realizimin e të hyrave vetanake dhe të mos zhvillojnë një lloj konkurrence ndërmjet veti në këtë drejtim. Në anën tjetër, kompetencat që u janë lënë komunave për të krijuar të hyra nga burimet vetanake (tatimi në pronë, taksat, tarifrat dhe ngarkesat tjera komunale) janë të pamjaftueshme për t'i bërë ato të vetëqëndrueshme financiarisht. Si rezultat, këto komuna nuk kanë mjete të mjaftueshme për investime në projekte dhe ushtrim të mirëfilltë të kompetencave vetanake. Në përgjithësi, varësia në masë të madhe nga niveli qendror, përkatësisht mungesa e qëndrueshmërisë financiare, nënvizohet si një prej problemeve të mëdha të komunave për zhvillim ekonomik lokal. Në bazë të ligjit për financat e pushtetit lokal, lartësia e tarifave komunale duhet të jetë në proporcion me shpenzimet e komunës. Si pasojë, ekzistojnë dallime të mëdha në mes të komunave përsa i takon nivelit të tarifave. Problem tjetër i komunave për përdorimin e buxhetit është kufizimi në kategoritë e mallrave dhe shërbimeve, si dhe subvencioneve. Në shpenzim të buxhetit, mangësi konsiderohet mbikëqyrja e punëve që realizohen nga kontraktorët. Duke e ditur se zhvillimi ekonomik lokal është prioritet i komunave, ky dokument do të ketë edhe një kornizë e monitoruese uniforme që e do ta mat realizimin e aktiviteteve dhe ndikimin në objektiva. Kapacitetet profesionale për zhvillim ekonomik në institucione komunale janë të pamjaftueshme. Gjithashtu, kapacitetet janë të kufizuara edhe kur vjen puna te hartimi i projekteve për të tërhequr fonde nga donatorët e huaj. Komuna e Prizrenit në bashkëpunim me AZHR Jug ka siguruar këtë shërbim. Ky është viti i III i punës së ERPK dhe veqse tanimë janë parë rezultatet e para. Bashkëpunimi në mes të komunës dhe komunitetit të biznesit vlerësohet të jetë në nivel jo të kënaqshëm, por me mundësi zhvillimi. Komuna e Prizrenit ka shoqata/organizata biznesi funksionale të cilat përfaqësojnë dhe ndihmojnë sektorin

privat duke i artikuluar nevojat e tyre. Probleme ka edhe në mes të nivelit lokal dhe qendror në lidhje me zhvillimin ekonomik. Paqartësia rreth kompetencave në mes të nivelit lokal dhe atij qendror është renditur si barriera më serioze në anketën e zhvilluar me komuna. Bashkëpunimi ndër-komunal, në anën tjetër, është kryesisht në projekte investuese infrastrukturore.

Analiza e gjendjes aktuale

Demografia e komunës

Përnga popullsia, Prizreni është një komunë e madhe në nivel të Kosovës. Të dhënat e vlerësimit të popullsisë të vitit 2011 tregojnë që Komuna e Prizrenit i ka 177,400 banorë.²

Tabela në vijim pasqyron gjendjen sipas përkatësisë etnike³:

	Shqiptar	Serb	Turk	Boshnjak	Rom	Ashkali	Egjiptian
Gjithsej	145718	237	9091	16896	2899	1350	168
Meshkuj	73329	105	4431	8450	1416	700	79
Femra	72389	132	4660	8446	1483	650	89

Tab.1 -Popullsia e komunës së Prizrenit sipas etnicitetit dhe gjinisë

Komunën e Prizrenit, si njësi territoriale, e përbëjnë: qyteti i Prizrenit, lagjet urbane dhe fshatrat. Territori i komunës së Prizrenit përfshin 76 vendbanime, përfshirë Prizrenin dhe fshatrat: Atmagjë, Arbanë, Arbanas i Epërm, Arbanas i Poshtëm, Billushë, Caparc, Dedaj, Dobrushtë, Dojnicë, Drajçiq, Gërncar, Gornjesellë, Gorozhup, Grazhdanik, Hoçë e Qytetit, Jabllanicë, Jeshkovë, Kabash, Kabash i Hasit, Karashëngjergj, Kobajë, Kojushë, Korishë, Krajk, Krushë e Vogël, Kushnin, Kushtendili, Landovicë, Legjendë, Leskovec, Lez, Lubiçevë, Lubinjë e Epërme, Lubinjë e Poshtme, Lubizhdë, Lubizhdë e Hasit, Lukinaj, Llokvicë, Malësi e Re, Manastiricë, Mazrek, Medvec, Milaj, Muradem, Mushnikovë, Nashec, Nebregosht, Novakë, Novosellë, Petrovë, Piranë, Pllanej, Pllanjan, Poslisht, Pouskë, Prevallë, Randobravë, Reçan, Romajë, Skorobisht, Smaq, Sreckë,

¹ ASK Data 2021

² Popullsia e komunës së Prizrenit sipas regjistrimit të vitit 2011

³ ASK Data 2011

Struzhë, Shkozë, Shpenadi, Trepeticë, Tupec, Velezhë, Vërbiçan, Vërmicë, Vlashnje, Zojz, Zym, Zhivinjan dhe Zhur.

Sipas të dhënave të fundit zyrtare të Agjencisë së Statistikave të Kosovës (ASK) nga regjistrimi i vitit 2011, komuna e Prizrenit ka dendësi banimi prej 275.56 banorë/km² në një sipërfaqe prej 640 km². Lartësia mesatare mbidetare e komunës është nga 400 m deri në 1,760 m.

Ekonomitë familjare

Sipas të dhënave që bazohen në regjistrimin e fundit zyrtar të vitit 2011, komuna e Prizrenit ka 29,625 ekonomi familjare. Paraqitja tabelare e ekonomive familjare përnga numri i anëtarëve është paraqitur si më poshtë:

Anëtarë	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10>	Total
Prizren	925	1893	2402	4909	5724	4613	2998	1676	1057	3428	29625

Tab. 2 – Ekonomitë familjare përnga numri i anëtarëve

Popullsia e komunës së Prizrenit sipas vendbanimit dhe etnicitetit, sipas regjistrimit të fundit (2011) është paraqitur si më poshtë:

	Shqiptarë	Serb	Turq	Boshnjak	Rom	Ashkali	Egjiptian	Goran	Të tjerë
Atmaxhë	1677	1	0	0	0	0	0	0	0
Billushë	1490	0	0	2	0	0	0	0	0
Caparc	818	0	0	0	0	3	25	0	0
Dedaj	615	0	3	0	0	0	0	0	0
Dobrushtë	495	0	0	0	0	0	0	0	0
Dojnicë	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drajçiq	28	26	0	95	0	0	0	0	0
Dushanovë	8810	0	0	220	172	186	0	2	2
Gërncar	12	0	6	1285	0	0	0	0	15
Gornjasellë	12	9	0	268	0	0	0	0	3
Gorozhup	289	0	0	1	0	0	0	0	0
Grazhdanik	879	0	0	0	2	0	3	0	0
Gjonaj	4805	1	0	4	0	1	0	0	2
Hoçë e Qytetit	3405	0	0	1	0	0	0	0	2
Jabllanicë	0	0	1	346	0	0	0	0	4
Jeshkovë	434	0	0	0	0	0	0	0	0
Kabash	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kabash i Hasit	881	0	0	1	0	0	0	0	0
Karashëngjergj	1095	2	0	0	0	0	0	0	0
Kobajë	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kojushë	506	0	0	0	0	0	1	0	0
Korishë	5278	0	0	0	0	0	0	0	1
Krajk	1676	0	0	0	0	0	0	0	0
Krushë e Vogël	919	0	0	0	0	15	0	0	0
Kushnin	2109	0	0	0	0	0	0	0	0
Kushtendil	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Landovicë	1027	0	0	1	0	110	0	0	0
Leskovec	133	0	0	0	0	0	0	0	0
Lez	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Lubinjë e Epërme	0	0	0	1873	0	0	0	1	44
Lubinjë e Poshtme	5	0	0	1178	0	0	0	0	17
Lubiqevë	1602	0	0	0	0	0	0	0	0
Lubizhdë	4207	5	237	1286	48	0	0	75	107
Lubizhdë e Hasit	2719	0	0	0	0	0	0	0	0
Lukinaj	557	0	0	0	0	0	0	0	0
Lutogllavë	1218	0	0	0	0	0	0	0	0
Llokvicë	1	5	0	330	0	0	0	0	0

Malësi e Re	742	0	0	0	0	0	0	0	0
Manastiricë	0	0	0	1106	0	0	0	0	0
Mazrek	1076	0	0	0	0	0	0	0	0
Medvec	1046	0	0	0	0	16	0	0	0
Milaj	37	0	0	0	0	0	0	0	0
Muradem	514	0	0	0	0	0	0	0	0
Mushnikovë	900	47	0	143	0	0	0	0	4
Nashec	1379	0	0	0	0	0	0	0	0
Nebregoshtë	1	0	0	577	0	0	0	0	0
Novak	57	31	0	0	0	0	0	0	0
Novosellë	17	0	0	243	0	0	0	0	46
Petrovë	1194	0	0	0	0	0	0	0	0
Piranë	2213	0	0	0	0	200	1	0	0
Pllanajë	680	0	0	0	0	0	0	0	0
Pllanjan	11	4	7	1080	0	0	0	0	0
Poslishtë	1517	0	0	0	0	0	0	0	0
Pouskë	0	0	0	684	0	0	0	0	0
Prizren	67020	47	8833	4914	2666	742	58	576	133
Randobravë	1142	0	0	0	0	0	0	0	0
Reçan	2	0	2	944	0	0	0	0	2
Romajë	2745	0	0	0	0	0	0	0	2
Sërbicë e Epërme	179	0	0	0	0	0	0	0	0
Sërbicë e Poshtme	600	0	0	2	11	39	20	0	0
Skorobishtë	766	0	0	303	0	0	0	0	0
Smaç	374	1	0	0	0	0	0	0	0
Sredskë	9	58	2	0	0	0	0	0	0
Struzhë	102	0	0	0	0	0	0	0	0
Shkozë	763	0	0	2	0	0	0	1	0
Shpenadi	1089	0	0	0	0	18	60	0	0
Trepetnicë	133	0	0	0	0	5	0	0	0
Tupec	398	0	0	0	0	0	0	0	0
Velezhë	460	0	0	0	0	0	0	0	0
Vërbiçan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vërmicë	658	0	0	0	0	0	0	0	0
Vlashnjë	1698	0	0	1	0	0	0	0	0
Zojz	813	0	0	0	0	15	0	0	0
Zym	1782	0	0	0	0	0	0	0	0
Zhivinjan	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zhur	5897	0	0	6	0	0	0	0	2
Gjithsej	145718	237	9091	16896	2899	1350	168	655	386

Tab. 3 - Popullsia e komunës së Prizrenit sipas vendbanimit dhe etnicitetit

Paraqitja tabelare e banorëve sipas vendbanimit dhe grupmohave duket si ne vijim:

Vendbanimi	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29
Atmaxhë	187	167	176	157	162	159
Billushë	133	140	164	153	152	130
Caparc	65	82	89	113	74	81
Dedaj	66	74	74	71	46	55
Dobrushtë	61	44	38	40	60	70
Dojnicë	0	0	0	0	0	0
Drajçiq	19	18	3	7	10	14
Dushanovë	849	966	1017	946	948	774
Gërçar	125	138	93	89	123	135
Gornjasellë	23	12	6	29	30	25
Gorozhup	42	45	22	24	31	25
Grazhdanik	82	112	114	99	65	64
Gjonaj	545	533	553	475	509	437
Hoçë e Qytetit	268	309	420	457	349	232
Jabllanicë	6	26	36	39	40	16
Jeshkovë	21	36	47	50	51	35
Kabash	0	0	0	0	0	0
Kabash i Hasit	113	116	103	89	98	78
Karashëngjergj	105	102	111	121	98	95
Kobajë	0	0	0	0	0	0
Kojushë	82	65	46	46	49	53
Korishë	482	477	553	518	563	489
Krajk	198	202	187	175	173	155
Krushë e Vogël	76	82	128	117	85	79
Kushnin	289	244	251	209	213	179
Kushtendil	0	0	0	0	0	0
Landovicë	107	110	147	113	115	88
Leskovec	11	11	10	21	20	10
Lez	0	0	0	0	0	0
Lubinjë e Epërme	134	151	160	231	155	145
Lubinjë e Poshtme	73	101	99	107	108	79
Lubiqevë	213	233	177	146	156	141
Lubizhdë	478	523	551	536	536	528
Lubizhdë e Hasit	317	261	323	291	304	255
Lukinaj	58	57	63	76	53	54
Lutogllavë	97	120	109	140	126	99
Llovakicë	7	19	37	30	26	29
Malësi e Re	69	81	67	71	79	79

Manastiricë	77	85	123	135	81	74
Mazrek	123	122	152	123	89	91
Medvec	83	100	146	123	94	74
Milaj	8	2	5	3	4	3
Muradem	55	51	64	63	64	40
Mushnikovë	82	101	122	116	85	81
Nashec	149	133	166	166	114	124
Nebregoshtë	24	30	52	83	38	42
Novak	6	8	9	7	5	2
Novosellë	32	27	27	22	23	28
Petrovë	113	119	126	145	125	88
Piranë	201	245	287	265	222	176
Pllanejë	110	84	67	58	65	63
Pllanjan	108	104	111	89	84	99
Poslishtë	161	146	179	157	153	133
Pouskë	59	61	53	69	59	68
Prizren	6537	7091	8011	8211	7478	6511
Randobravë	99	116	146	121	108	76
Reçan	63	77	94	85	75	55
Romajë	327	276	307	314	307	267
Sërbicë e Epërme	11	11	25	24	24	8
Sërbicë e Poshtme	43	49	66	91	78	53
Skorobishtë	89	79	102	129	87	92
Smaç	37	29	31	43	31	47
Sredskë	2	2	0	1	2	0
Struzhë	4	7	10	18	10	3
Shkozë	67	70	80	95	86	83
Shpenadi	87	88	127	130	125	106
Trepetnicë	14	13	12	14	13	8
Tupec	48	31	32	33	51	53
Velezhë	23	24	46	50	32	33
Vërbiçan	0	0	0	0	0	0
Vërmicë	67	56	78	74	83	61
Vlashnjë	191	200	206	177	174	119
Zojz	75	73	76	113	97	63
Zym	126	118	151	180	174	171
Zhivinjan	0	0	0	0	0	0
Zhur	550	580	619	633	606	481
Gjithesej	15252	16065	17882	17946	16553	14363

Tab.4 – Tabela e banorëve sipas vendbanimit dhe grupmohave

Shtrirja gjeografike

Komuna e Prizrenit gjendet në Jug të Kosovës. Tërësia territoriale e komunës së Prizrenit ka një sipërfaqe prej 640 km² dhe paraqet 5,94 % të territorit të Kosovës, me gjithsej 74 vendbanime. Qyteti i Prizrenit shtrihet në një lartësi mbidetare prej 412-500 m. Është i rrethuar nga masivi i Sharrit, maja më e lartë e të cilit është 2,748 m mbi nivelin e detit. Prizreni në përgjithësi ka një topografi të valëzuar ku lartësia mbidetare sillet prej 300 m - 2600 m. Përderisa qyteti i Prizrenit ndodhet në sipërfaqen e rrafshët, topografia kodrinore vërehet në pjesën perëndimore dhe lindore të komunës. Lartësia mbidetare e qendrës së qytetit është 400 m. Koordinatat e Prizrenit janë 42° 00' dhe 42° 20' veri dhe 20° 30' dhe 21° 00' Lindje. Prizreni është qendër e madhe kulturore dhe tregtare, me pamje shumë pitoreske, me kisha, xhamia, shumë shtëpi të vjetra të banuara dhe të hapura për turistët. Lashtësia urbane e Prizrenit bie në shekullin III dhe shumë më herët. Njëkohësisht Prizreni është i njohur për diversitetin etnik dhe gëzon traditë të lashtë të tolerancës dhe bashkëpunimit ndëretnik, andaj edhe konsiderohet si qyteti më heterogjen i Kosovës në aspektin etnik. Trashëgimia Kulturore e Prizrenit reflekton historinë e mrekullueshme të qytetit me një kulturë të shtresuar gjatë shekujve deri në ditët e sotme. Duke zotëruar një pozitë të mirë gjeografike dhe gjeopolitike, Prizreni gjithmonë është gjendur në udhëkryq të kulturave të mëdha, si dhe të kulturave etnike, të cilat kanë jetuar njëra pranë tjetrës, si: dardano-iliro-shqiptare, romake, bizantine, serbe, turko-osmane, etj. Në qytetin e Prizrenit gjatë shekujve fliteshin disa gjuhë zyrtare.⁴

Pozita gjeografike e Prizrenit ofron kushte të volitshme për zhvillimin e bujqësisë, blegtorisë, industrinë e ushqimit dhe turizmin. Territori i Prizrenit mbulohet me një pjesë të maleve në vijim: Sharr, Oshlak, Koritinik, Pashtrik dhe pjesërisht përbëhet nga fusha të rrafshëta të luginës së Dukagjinit. Pjesët malore me lartësi mbidetare mbi 1500 m përfshijnë afro 15% të gjithë kufijve komunal. Maja më e lartë në Komunën e Prizrenit ndodhet në Malet e Sharrit në anën lindore dhe juglindore me një lartësi mbidetare prej 2600 m. Malet e Sharrit kufizohen me Maqedoninë në juglindje, me Komunën e Dragashit në Jug, me Komunën Shtërpçës në lindje dhe me Komunën e Suharekës në verilindje. Lugina e Zhupës, baza e lumit Lumëbardhi, shtrihet përgjatë këtyre maleve drejt Prizrenit. Malet e Pashtrikut në kufirin shqiptar në perëndim janë malet e dyta me lartësi mbidetare me 1,950 m. Prizreni është një nga lokacionet fatlume sa i përket resurseve

---

⁴ Strategjia për Zhvillimin e Turizmit të Prizrenit

ujore. Lumi më i gjatë dhe më i rëndësishëm në Prizren është Drini i Bardhe (111 km). Ai hyn në Prizren nga ana veriore dhe vazhdon rrugën e tij kah Shqipëria dhe Deti Adriatik. Lumi formon një liqe të vogël në mes të fshatit Dobrusht dhe fshatit Vërmicë. Në terma hidrografie, tërë territori i Komunës së Prizrenit është pjesë e pellgut ujq të lumit Drini i Bardhë dhe pellgut ujq të lumit Vardar, përkatësisht Detit Adriatik dhe Detit Egje. Lumi Lumëbardhi i gjatë 35 km, rrjedh përgjatë luginës së Zhupës dhe vazhdon nëpër qendrën e Prizrenit. Një lum tjetër i rëndësishëm është Lumi Toplluha, i gjatë 37 km, i cili hyn në komunën e Prizrenit nga ana veriore prej Mamushës dhe derdhet ne Drinin e Bardhë në fshatin Krajk. Sipas Profilit Komunal të Prizrenit ky lum ka rrezikshmëri më të madhe të vërshimit. Prizreni është i pasur me rezervat e ujërave nëntokësore si dhe ujërave sipërfaqësore që formojnë një potencial të rëndësishëm hidroenergjetik.

Administrata

Komuna e Prizrenit ka në përbërje gjithsej 13 drejtori:

1. Zyra e Kryetarit,
2. Drejtorja për Administratë,
3. Drejtorja për Gjeodezi dhe Kadastër,
4. Drejtorja për Ekonomi dhe Financa,
5. Drejtorja e Turizmit dhe Zhvillimit Ekonomik
6. Drejtorja për Urbanizëm dhe Planifikim Hapësinor,
7. Drejtorja për Bujqësi dhe Zhvillim Rural,
8. Drejtorja për Shërbime Publike,
9. Drejtorja e Arsimit,
10. Drejtorja e Shëndetësisë,
11. Drejtorja për Emergjencë dhe Siguri,
12. Drejtorja për Punë dhe Mirëqenie Sociale,
13. Drejtorja për Inspektorate

Numri i stafit aktual (shkurt 2024), duke i përfshirë të gjitha kategoritë e zyrtarëve publik është: 3108 të punësuar.

Në kuadër të Administratës Komunale janë 334 të punësuar. Kategoritë funksionale, grada, titulli, mosha, kualifikimi, gjinia e stafit, shërbimet administrative dhe lista e shërbimeve publike të ofruara nga komuna janë dhënë më poshtë.

Numri i stafit aktual (shkurt 2024)	Femra	Meshkuj
334	121	213

Kualifikimi	Femra	Meshkuj
Shkollë fillore	4	12
Shkollë e mesme	29	77
Universitet	71	101
Master	17	23

Kategoritë funksionale	Femra	Meshkuj
Pozita Drejtuese	8	20
Profesionale	101	144
Administrativo - teknik	8	35
Postet politike	4	14

Mosha e stafit aktual	Femra	Meshkuj
20 deri 30	6	7
31 deri 40	49	33
41 deri 50	25	61
51 deri 65	41	112

Në kuadër të Drejtorisë së Arsimit janë 2,328 të punësuar:

Numri i stafit aktual	Femra	Meshkuj
2,328	1,379	949

Kualifikimi	Femra	Meshkuj
Shkollë fillore	34	99
Shkollë e mesme	26	128
Universitet	1,145	531
Master	174	191

Kategoritë funksionale	Femra	Meshkuj
Pozita drejtuese	21	47
Profesionale	1,295	674
Administrativo - teknik	63	228

Mosha e stafit aktual	Femra	Meshkuj
20 deri 30	166	27
31 deri 40	449	205
41 deri 50	334	247
51 deri 65	430	470

Në kuadër të Drejtorisë së Shëndetësisë janë 446 të punësuar:

Numri i stafit aktual	Femra	Meshkuj
446	253	193

Kualifikimi	Femra	Meshkuj
Shkollë fillore	3	29
Shkollë e mesme	167	84
Universitet	65	68
Master	18	12

Kategoritë funksionale	Femra	Meshkuj
Pozita drejtuese	25	22
Profesionale	210	125
Administrativo - teknik	18	46

Mosha e stafit aktual	Femra	Meshkuj
20 deri 30	11	10
31 deri 40	37	33
41 deri 50	54	33
51 deri 65	151	117

Shërbimet administrative të ofruara nga komuna:

Nr. Emri i shërbimit

- 1 Ndërrimi i emrit personal
- 2 Ndërrimi i emrit personal për rastet e rikthimit të mbiemrit të vajzërisë / djalërisë pas shkurorëzimit
- 3 Çertifikatë e lindjes
- 4 Çertifikata e bashkësisë familjare
- 5 Çertifikate vendbanimi
- 6 Çertifikate shtetësie
- 7 Ekstrakti i lindjes
- 8 Çertifikatë e vdekjes
- 9 Akti i vdekjes
- 10 Çertifikate e martesës
- 11 Çertifikate e statusit martesor
- 12 Korrigjimi dhe plotësimi në dokumentet e arkivuara
- 13 Korrigjimi i emrit personal
- 14 Kurorëzimet gjatë orarit të punës
- 15 Regjistrimet e mëvonshme të të lindurve jashtë institucioneve shëndetësore brenda territorit të Republikës së Kosovës që kanë kaluar moshën 12 vjeçare
- 16 Regjistrimet e mëvonshme të të lindurve që nuk mund të ofrojnë asnjë dëshmi
- 17 Regjistrimet e mëvonshme të të lindurve jashtë territorit të Republikës së Kosovës që nuk janë regjistruar në shtetin e lindjes
- 18 Regjistrimet e mëvonshme të të lindurve në institucionet shëndetësore që kanë kaluar afatin ligjor 30/tridhjetë ditë
- 19 Regjistrimet e mëvonshme të vdekjeve jashtë teritorit të Republikës së Kosovës kur nuk është regjistruar vdekja në shtetin e vdekjes
- 20 Regjistrimet e mëvonshme të vdekjes jashtë institucioneve shëndetësore brenda territorit të Kosovës

- 21 Regjistrimet e mëvonshme të vdekjeve kur nuk është regjistruar lindja dhe vdekja
- 22 Çertifikate per raportin farefisnor
- 23 Çertifikatë që është i njejt person
- 24 Çertifikate qe personi ka jetuar ne bashkesi familjare deri ne vdekjes e tij
- 25 Çertifikate qe eshte nen mbikqyrjen materiale te anetarit te familjes
- 26 Çertifikate per vendbanim te perkohshem per shtetasit e huaj ne Komunen e Prizrenit
- 27 Çertifikate per varshmeri materiale
- 28 Çertifikate per lejimin e shtesave per femije
- 29 Deklarate per Ushqimin per vitin kalendarik
- 30 Çertifikate qe personi ka banuar ne Komunen e Prizrenit, deri ne 6 muaj me se paku, para marrjes se patente shoferit
- 31 Pëlqim rreth plotësimit të kushteve minimale sanitare të bizneseve individuale dhe shoqërive tregtare
- 32 Kërkesë për asgjësim të mallit
- 33 Regjistrimi i pronësisë në bazë të titullit juridik të organeve administrative dhe gjyqësore
- 34 Regjistrimi i pronësisë apo posedimit në bazë të trashëgimisë
- 35 Regjistrimi i pronësisë në bazë të transaksioneve
- 36 Regjistrimi i pronësisë në bazë të ndërrimit/këmbimit të pronës së paluajtshme
- 37 Regjistrimi i pronësisë në bazë të dokumentit mbi dhuratën
- 38 Regjistrimi i ndarjes së bashkëpronësisë apo pronësisë së përbashkët
- 39 Ndarja e parcelave
- 40 Përcaktimi i kufijve të parcelave
- 41 Bashkimi i parcelave

- 42 Regjistrimi dhe modifikimi i servitutit
- 43 Fshirja e servitutit
- 44 Regjistrimi dhe modifikimi i hipotekës
- 45 Matja e ndërtesave
- 46 Matja e pjesëve të ndërtesave
- 47 Regjistrimi, modifikimi, dhe fshirja e barrave dhe ngarkesave tjera
- 48 Regjistrimi i së drejtës së shfrytëzimit – qirambajtjes
- 49 Identifikimi i parcelave
- 50 Korrigjimi i të dhënave kadastrale
- 51 Lëshimi i të dhënave kadastrale në formë digjitale
- 52 Ri-rregullimi i kufijve të parcelave
- 53 Regjistrimi i pronësisë në bazë të kontratës mbi mbajtjen e përjetshme
- 54 Regjistrimi i bashkëpronësisë apo pronësisë së përbashkët
- 55 Ndërrimi i kulturave të parcelave
- 56 Historiati për parcelën/njësine kadastrale
- 57 Vërtetim që personi fizik ose juridik nuk posedon prona
- 58 Kopja e planit
- 59 Koordinatat (baza) gjeodezike
- 60 Çertifikata e pronësisë
- 61 Fshirja e hipotekës së regjistruar
- 62 Leje mjedisore komunale
- 63 Pëlqim për gjërmim/dëmtim të rrugëve dhe sipërfaqeve të gjelbërta
- 64 Shfrytëzimi i hapësirës publike me orman dhe pajisje tjera për energjetikë dhe telekomunikim
- 65 Leje për taxi individual

- 66 Vazhdimi i lejes për taxi (pagesë vjetore)
- 67 Leje për operatorë lokal për transport të udhëtarëve (pagesë çdo 5 vjet)
- 68 Leje për hyrje në shatërvan (vetëm për biznese)
- 69 Vërtetim i pagesës së tarifës komunalë për regjistrim të automjeteve
- 70 Pëlqim për shfrytëzim të hapësirës publike (për DUPH)
- 71 Leje ndërtimi për kategorinë I (dhe kushtet e ndërtimit)
- 72 Leje ndërtimi për kategorinë II (dhe kushtet e ndërtimit)
- 73 Leje rrenimi
- 74 Pëlqim në projekt dokumentacion për plotësimin e kushteve ndërtimore të masave të mbrojtjes nga zjarri dhe fatkeqësitë natyrore (ndërtime të larta dhe afariste)
- 75 Pëlqim në lokacion (stacion i derivateve, gazit, depo e materieve të rrezikshme)
- 76 Pëlqim mbi përmbushjen e kushteve minimale teknike për ushtrim të veprimtarisë
- 77 Vërtetim për tatim në prone
- 78 Vërtetimi mbi përvojën e punës
- 79 Vërtetim për vize
- 80 Regjistrimi i Ri i Biznesit - Biznes Individual (B.I), Ortakëri e Përgjithshme (O.P), Shoqëri Aksionare (SH.A), Shoqëri me Përgjegjësi të Kufizuar (SH.P.K), Ortakëri e Kufizuar (O.K), Degë e Shoqërisë së Huaj (DSHH) dhe Kooperativë Bujqësore (K.B)
- 81 Shuarja e Biznesit (për B.I., O.P., SH.A., SH.P.K., O.K., DSHH dhe K.B.)
- 82 Ndryshimi i Biznesit (për B.I., O.P., SH.A., SH.P.K., O.K., DSHH dhe K.B.), (ndërrim Emri ,Emri tregtar, adrese, Nr. të punëtorëve, Përfaqësuesi, veprimtaria, njësia, kapitali, drejtori...)
- 83 Vërtetim lidhur me biznesin apo individual
- 84 Lëshimi i informatave, historisë së biznesit apo fotokopjes së dokumenteve të biznesit për faqe - apo me vulë.

- 85 Vërtetim - Njoftim kopje(duplikat) për shuarje të biznesit
- 86 Certifikata e biznesit kopje/ duplikat apo me datë të re
- 87 Ndërrimi i Certifikatave të Biznesit të vjetra në Certifikata me Numri Unik Individual (NUI)
- 88 Vërtetim për mbajtje të armës
- 89 Vërtetim për lirim nga shtetësia e Kosovës
- 90 Vërtetim për pranimin e shtetësisë së Kosovës
- 91 Vërtetim për bashkim familjar
- 92 Vërtetim që personi nuk është nën kujdestari
- 93 Vërtetim që personi nuk merr asistencë sociale
- 94 Regjistrimi i mëvonshëm i fëmijëve (Caktimi i emrit të fëmijës)

Arsimi

Komuna e Prizrenit ka 59 shkolla fillore dhe të mesme të ulëta, si dhe të mesme të larta, ndërsa numri i çerdheve publike është 2. Shkolla fillore të mesme të ulëta janë 52, ndërsa shkolla të mesme të larta janë 5. Shkolla në vendbanimet urbane janë 22, ndërsa shkolla në vendbanimet rurale janë 37. Numri i nxënësve në komunën e Prizrenit për vitin shkollor 2023/24 është 24,351 nxënës, të cilët e vijojnë mësimin në tre nivele. Numri i stafit të angazhuar për vitin shkollor 2023/24 (duke përfshirë stafin akademik dhe administrativ) është 1,978 mësimdhënës dhe staf administrativ. Përgatitja shkollore e stafit akademik është: 3 doktorë të shkencave, 234 master të shkencave, staf me fakultet janë 1,663, kurse 78 janë staf me shkollë të lartë. Numri i nxënësve të cilët udhëtojnë në shkollë është 249 nxënës udhëtar.

Fig.3 - SHFMU "Mati Logoreci"

Mesatarja e notës së nxënësve nëpër shkolla:

Komuna	Klasë	Suksesi të shkëlqyeshëm		Suksesi shumë të mirë		Suksesi të mirë		Suksesi të mëjftueshëm		Notës me nota pozitive		Suksesi të pamjftueshme		Të pa notuar		Gjithsej
		Numëri i nxënësve	%	Numëri i nxënësve	%	Numëri i nxënësve	%	Numëri i nxënësve	%	Numëri i nxënësve	%	Numëri i nxënësve	%	Numëri i nxënësve	%	
		a	b=a/o*100	c	d=c/o*100	e	f=e/o*100	g	h=g/o*100	i=a+c+e+g	j=i/o*100	k	l=k/o*100	m	n=m/o*100	
Prizren	Klasa 1	1689	76.2	260	11.7	364	7.4	65	2.9	2178	98.2	16	0.7	23	1.0	2217
	Klasa 2	1531	67.4	385	17.0	218	9.6	95	4.2	2229	98.2	20	0.9	21	0.9	2270
	Klasa 3	1457	62.6	459	19.7	269	11.6	117	5.0	2302	98.9	18	0.8	8	0.3	2328
	Klasa 4	1318	58.5	484	21.5	324	14.4	87	3.9	2213	98.2	26	1.2	14	0.6	2253
	Klasa 5	1382	58.6	479	20.3	346	14.7	128	5.4	2335	99.0	9	0.4	15	0.6	2339
	Klasa 6	937	41.3	573	25.3	489	21.6	190	8.4	2189	96.6	53	2.3	25	1.1	2267
	Klasa 7	795	34.5	506	22.0	628	27.3	254	11.0	2183	94.8	96	4.2	24	1.0	2309
	Klasa 8	731	32.0	536	23.5	614	26.9	308	13.5	2189	95.9	71	3.1	23	1.0	2289
	Klasa 9	758	33.9	545	24.4	993	26.6	271	12.1	2167	97.0	54	2.4	12	0.5	2233
	Klasa 10	461	21.4	636	29.5	523	24.3	197	9.1	1817	84.4	292	13.6	45	2.1	2154
	Klasa 11	462	22.9	519	25.7	382	28.8	202	10.0	1763	87.4	235	11.6	20	1.0	2020
	Klasa 12	445	28.6	425	27.3	449	28.9	137	8.8	1456	93.7	92	5.9	6	0.4	1554
	Gjithsej	11966	45.6	5807	22.1	5199	19.8	2051	7.8	25023	95.4	982	3.7	236	0.9	26241

Tab.5 – Notat dhe mesatarja e nxënësve në shkollat e komunës së Prizrenit

Në komunën e Prizrenit arsimit parafillor ofrohet në të gjitha institucionet arsimore (urbane dhe rurale). Numri i nxënësve në arsimin parafillor është 1,741.

Mësimi për nxënësit në arsimin fillor të mesëm të ulët ofrohet për 18,662 nxënës, kurse arsimit në shkollat e mesme të larta ofrohet në 5 shkolla urbane dhe 5 paralele shkollore në fshatra. Numri i përgjithshëm i këtyre nxënësve është 4,029.

Mesatarja e raportit mësimdhënës - nxënës për vitin shkollor 2023/24 është 12,31 nxënës për 1 mësimdhënës ose 0,081 mësimdhënës për 1 nxënës.

Sa i përket infrastrukturës së shkollave, të gjitha shkollat kanë rrjet funksional të ujësjellësit, dy çerdhet kanë nxemje me pelet, një objekt shkollor ka nxemje me naftë, tre objekte shkollore nxehen me rrymë, 25 shkolla përdorin dru dhe 48 objekte tjera shkollore kanë nxemje me pelet. Të gjitha shkollat kanë qasje në rrjetin e kanalizimit të vendeve ku janë të vendosura. Gjendja e objekteve në përgjithësi është e mirë dhe optimale për mbarëvajtjen e procesit mësimor, mirëpo në vazhdimësi intervenohet në renovimin e tyre. Edhe situata me inventarin e shkollave është në rregull dhe çdo vit bëhet furnizimi me inventar të ri shkollor për shkollat më me nevojë, si nga ana e DKA-së, poashtu edhe nga donacione, ose projekte të ndryshme nga donatorë të ndryshëm. Numri i klasave në të gjitha shkollat është rreth 1,500 klasa mësimi. Disa shkolla posedojnë kabinetete

shkencore apo hulumtuese. Në komunën e Prizrenit janë gjithsej 22 shkolla që kanë kabinete shkencore.

Infrastruktura

Infrastruktura rrugore

Nr	Përmbajtja e të dhënave	Njësia	Burimi i informacionit
1	Gjatësia e përafërt e kilometrave rrugë në territorin e komunës së Prizrenit	1500.00 km	Raportet nga Drejtoria e Shërbimeve Publike (DSHP) nga sektori i infrastrukturës
2	Gjatësia e përafërt e kilometrave rrugë të shtruara me strukturë nga asfalti	L= 550 km	Raporti nga DSHP, sektori i infrastrukturës
3	Gjatësia e përafërt e kilometrave rrugë të shtruara me strukturë nga kubëza	L= 650 km	Raporti nga DSHP, sektori i infrastrukturës
4	Gjatësia e përafërt e kilometrave rrugë të cilat mirëmbahen rregullisht gjatë verës dhe dimrit (pastrimi i borës, hedhja e kripës etj.)	300 km	Raporti nga (SMM) , si dhe kontratat: Mirëmbajtja zona I dhe II-2022 (1).pdf Mirëmbajtja zona III-2022.pdf
5	Kilometra rrugë gjatësi të shtruara në zona urbane dhe vendbanime në fshatra	1200	Raportet nga DSHP nga sektori i infrastrukturës
6	Kilometra rrugë të pajisura me trotuare në zona urbane dhe vendbanime në fshatra	434.52	Raportet nga DSHP nga sektori i infrastrukturës

7	Kilometra rrugë të pajisura me ndriçim publik	650	Raportet nga DSHP nga sektori i infrastrukturës si dhe raportet nga sektori i energjetikës
8	Kilometra rrugë gjatësi me sistem të shenjzimit (vertikal dhe horizontal)	707.84	Raporti nga sektori i komunikacionit
9	Kilometra rrugë në zonat urbane të komunës	800	Raportet nga DSHP nga sektori i infrastrukturës
10	Kilometra rrugë në zona urbane me shteg të bicikletave	3.3	Raportet nga DSHP nga sektori i infrastrukturës

Tab.6 – Shënime për infrastrukturën rrugore

Sipërfaqet publike

Sipërfaqja e hapësirave publike në një qytet ka një rëndësi thelbësore për përmirësimin e cilësisë së jetës dhe mirëqenies së komunitetit lokal. Në komunën e Prizrenit, ku sipërfaqja e hapësirave të gjelbra publike arrin 219 ha dhe territori i komunës shtrihet në një sipërfaqe prej 640 km², ky burim jetik ofron ambientin e nevojshëm për aktivitete të ndryshme dhe përdorim të hapur.

Hapësirat e gjelbra kontribuojnë në shëndetin fizik dhe mendor të banorëve, duke ofruar vend të përshtatshëm për rekreacion, stërvitje fizike dhe momente relaksuese.

Përmbajtja	Të dhënat (ha)
Sipërfaqja e hapësirave të gjelbra publike	219 ha
Sipërfaqja e territorit të komunës	640 km ²
Sipërfaqja e hapësirave publike komunale	219 ha

Tab.7 – Sipërfaqet tokësore sipas pronësisë

Parkingjet publike

Nr	Përmbajtja e të dhënave	Njësia	Burimi i informacionit
1.	Numri i përgjithshëm i parkingjeve publike	21	Raport zyrtar nga sektori i komunikacionit me nr. te pr. 05-030-132415, e dt. 12.09.2023
2.	Numri i vend-parkimeve publike	941	-
3.	Numri i veturave që kanë regjistrim të vlefshëm në vitin e raportimit	32,849	Raport zyrtar nga qendra per regjistrimin e veturave- njësia ne Prizren e datës 18.09.2023 (derguar me email zyrtar po ashtu te bashkangjitur)
4.	Numri i mjeteve motorike të regjistruara dhe licencuara si taksi	251	-
5.	Numri i vend-parkimeve formale të destinuara vetëm për taksi	210	-
6.	Numri i parkingjeve me vend-parkime të rezervuara për persona me aftësi të kufizuar	21	-

Tab.8 - Parkingjet

Sistemi i kanalizimit dhe ujit të pijshëm

Të dhënat, të përmbledhura nga raportet zyrtare të Komunës së Prizrenit nga Kompania Rajonale e Ujësjellësit (KRU) "Hidroregjioni Jugor" dhe KRU "Radoniqi" Gjakovë, përfshijnë të dhënat e përmbledhura bazuar nga investimet kapitale dhe nga shënimet bazuar në realizimin e punimeve. Këto të dhëna predisponojnë të jenë si të përafërta sepse ndërtimet klasifikohen si ndërtime të reja, ndërtime në rehabilitim dhe ndërtime të kombinuara. Në total nuk kemi ndonjë të dhënë të saktë për shtrirjen në gjatësi por të dhënat paraqesin të dhënat e investimeve gjatë kësaj periudhe.

Nr	Të dhënat për kanalizimin	Gjatësia (metër)	Burimi i informacionit
1.	Gjatësia e sistemit të kanalizimit duke i përfshirë në grupe si investime kapitale dhe nga shënimet bazuar në realizimin e punimeve. Kjo vlerë në total paraqet shënimet nga periudha e pasluftës.	931,000	Komuna e Prizrenit, "KRU Hidroregjioni Jugor" dhe KRU Gjakova
2.	Numri i ekonomive familjare në komunë të përfshira në sistemin e ujit	34,136	Komuna e Prizrenit, "KRU Hidroregjioni Jugor" dhe KRU Gjakova
3.	Numri i ekonomive familjare të përfshira në sistemin e ujit të pijshëm	34,136	Komuna e Prizrenit, "KRU Hidroregjioni Jugor" dhe KRU Gjakova
4.	Numri i ekonomive biznesore (e të ngjashme) të përfshirë në sistemin e ujit të pijshëm	4,634	Komuna e Prizrenit, "KRU Hidroregjioni Jugor" dhe KRU Gjakova

Tab.9 – Të dhënat për kanalizimet

Nr	Përmbajtja e të dhënave Uji i pijshëm	Njësia	Burimi i informacionit
1.	Gjatësia e sistemit të ujit të pijshëm duke i përfshirë në grupe si investime kapitale dhe nga shënimet bazuar në realizimin e punimeve. Kjo vlerë në total paraqet shënimet nga periudha e pasluftës.	375,000 metër/ gjatësi	Komuna e Prizrenit, "KRU Hidroregjioni Jugor"

2.	Numri i ekonomive familjare në komunë dhe të përfshira në sistemin e ujit	34,136	Komuna e Prizrenit, "KRU Hidroregjioni Jugor"
3.	Numri i institucioneve publike të përfshira në sistemin e ujit	177	Komuna e Prizrenit, "KRU Hidroregjioni Jugor"
4.	Numri i ekonomive biznesore (e të ngjashme) të përfshirë në sistemin e ujit	4,634	Komuna e Prizrenit, "KRU Hidroregjioni Jugor"

Tab.10 – Të dhënat për ujin

Menaxhimi i mbeturinave

Tabela e paraqitur në vijim ofron një përmbledhje të objektivave dhe rezultateve të lidhura me menaxhimin e mbeturinave në komunën e Prizrenit. Në aspektin demografik numri i banorëve, i ekonomive familjare dhe i bizneseve jep një perspektivë të përgjithshme të gjendjes. Ndërkaq, aspektet buxhetore dhe teknike të menaxhimit të mbeturinave, përfshirë kapacitetin e deponive dhe përqindjen e mbulueshmërisë, tregojnë përpjekjet për trajtimin dhe uljen e ndikimit të tyre në mjedis. Përbërja e mbeturinave dhe operimi i deponive shënojnë hapat që janë ndërmarrë për të avancuar drejt një menaxhimi më të qëndrueshëm dhe të përshtatshëm për komunitetin dhe mjedisin tonë.

Përmbajtja	Të dhënat
Numri i banorëve	177,781
Numri i ekonomive familjare	31,739
Numri i bizneseve	4,403
Numri i institucioneve	177
Numri i kompanive të kontraktuara	1
Numri i ditëve të planifikuara për mbledhjen e mbeturinave në vit	265

Sasia e mbeturinave në vit	49,839,860 ton/vit
Sasia e mbeturinave në muaj	136,544.1 ton/muaj
Sasia e mbeturinave ditore për person	0.75 kg
Përqindja e mbulueshmërisë	100% (përfshirja e të gjitha zonave të komunës)
Buxheti vjetor për menaxhim të mbeturinave	€ 1,892,174.40
Përbërja e mbeturinave	49% mbeturina me përbërje organike, 51% mbeturina tjera
Deponia e mbeturinave të ngurta	Lokacioni: Zhur, te Guri i shpuar
Deponia e mbeturinave komunale	Landovicë, deponi regjionale
Kapaciteti i deponisë lokale	-
Kapaciteti i deponisë regjionale	2.6 milion m ³ (Deponia është planifikuar të mbushet deri në vitin 2021)
Operimi i deponisë lokale	Kompania për Menaxhimin e deponive të Kosovës (KMDK)
Sasia ditore e deponuar	176.9 ton/ditë (112.8 ton/ditë nga Prizreni, 64.1 ton/ditë nga vendet tjera)

Tab.11 – Të dhëna për mbeturinat

Baza Ligjore	
- Rregullorja Komunale për Menaxhimin e Mbeturinave (RKMM) e aprovuar më 2021	
- Plani Pesëvjeçar 2013-2018, shtator 2013	
- Plani Master 2014-2023 Nr. 01/011-161014, 03 shtator 2015	

- Plani Lokal i Mjedisit (PLM)
- Programe vetëdijesuese
- Programet mjedisore

Tab.12 – Baza ligjore

Paraqitja tabelare e përberjes së mbeturinave

Llojet e Mbeturinave	2011	2012	2013	2014
Mbeturinat e kuzhinës	41.1%	41.4%	41.7%	42.0%
Bari/Dru	2.8%	2.8%	2.8%	2.8%
Mbetje të kompostueshme	43.8%	44.2%	44.5%	44.8%
Letër	13.7%	13.9%	14.2%	14.4%
Plastikë	12.5%	12.7%	12.8%	13.0%
Metal	1.6%	1.6%	1.6%	1.7%
Gjam/Shishe	5.9%	6.0%	6.0%	6.1%
Mbetje të reciklueshme	33.7%	34.2%	34.7%	35.1%
Tekstil	1.8%	1.8%	1.8%	1.8%
Gomë/Lëkurë	0.3%	0.4%	0.4%	0.4%
Qeramikë/Guri	0.6%	0.6%	0.6%	0.6%
Dheu/Hiri	12.1%	12.0%	11.9%	11.9%
Tjera	7.7%	7.0%	6.3%	5.6%
Mbetje nga mbeturinat	22.5%	21.7%	20.9%	20.1%
Gjithsej	100.0%	100.0%	100.0%	100.0%

Tab.13 – Tabela e llojit të mbeturinave sipas përqindjes dhe viteve

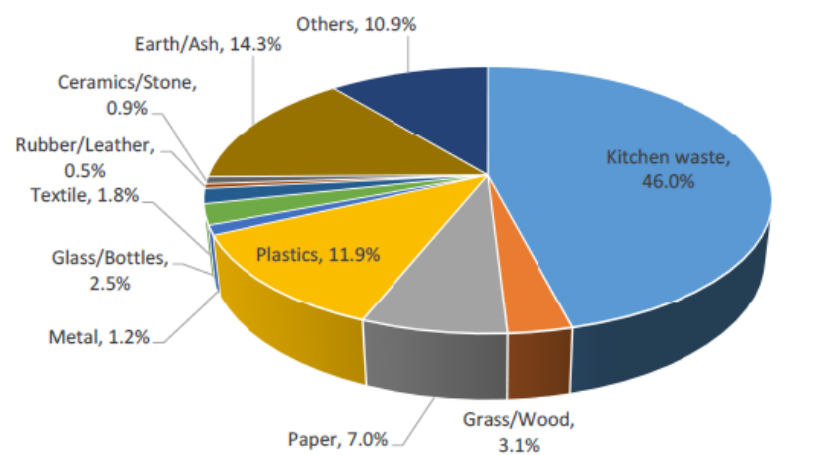

Fig. 4 – Grafiku i përberjes së mbeturinave në përqindje

Mbrojtja e mjedisit

Tabela e mëposhtme paraqet një vështrim të përgjithshëm mbi përpjekjet dhe progresin e komunës në fushën e mbrojtjes së mjedisit. Me një numër prej 88 kërkesash për Leje Mjedisore Komunale (LMK) gjatë vitit dhe 84 leje mjedisore të lëshuara, tregohet një përqëndrim në zbatimin e standardeve mjedisore. Objektet e pajisura me lejen mjedisore komunale shënojnë një nivel të mirëorganizuar të përshtatshmërisë mjedisore në komunitet. Ndërtesat e reja, që kanë arritur një shkallë zbatimi prej 95.28%, pasqyrojnë një angazhim në përdorimin e teknologjive dhe materialeve mjedisore. Megjithatë, prania e 13 gjobave dhe 7 fletëparaqitjeve në gjykatë për mosposedimin dhe moszbatimin e LMK-së reflekton sfidat dhe nevojën për rritjen e masave ligjore dhe edukuese për të rritur ndërgjegjësimin dhe përgjegjshmërinë mjedisore në komunë. Masat e mësipërme paraqesin një përpjekje koordinuese për të ruajtur dhe mbrojtur mjedisin tonë.

Përmbajtja	Të Dhënat
Kërkesat për LMK gjatë vitit (për objektet që u kërkohet leja mjedisore)	88
Lejet mjedisore të lëshuara gjatë vitit	84
Numri i objekteve që janë të pajisura me lejen mjedisore komunale	71
Numri i objekteve të cilat kanë LMK dhe e zbatojnë LMK	74
Ndërtesat e reja që e kanë zbatuar lejen mjedisore komunale	95.28%
Numri i gjobave të shqiptuara për mosposedimin dhe zbatimin e LMK	13
Numri i fletëparaqitjeve në gjykatë për mosposedimin dhe zbatimin e LMK	7

Tab.14 – Të dhëna për mjedisin

Shëndetësia dhe Mirëqenia Sociale

Qendra për Punë Sociale (QPS) si shërbim social i komunës, ofron mbështetje për kategoritë e mëposhtme:

- Fëmijët me nevoja të veçanta,
- Fëmijë në strehim familjar tek të afërmit,
- Fëmijë me strehim rezidencial dhe
- Të rritur me probleme të shëndetit mendor në strehim rezidencial

Nga skema pensionale në kategorinë e mbështetjes së fëmijëve me nevoja të veçanta përfitojnë 262 fëmijë, 25 fëmijë përfitojnë nga skema e mbështetjes financiare për fëmijë që gjenden në strehim familjar (fëmijë të ngelur pa përkujdesje prindërore), 4 fëmijë janë të vendosur në strehim rezidencial, tek “Shpresa dhe shtëpitë e fëmijëve” në Prishtinë, kurse 13 persona me probleme të shëndetit mendor gjenden në strehim rezidencial. Stafi i asistencës sociale pranë QPS-së në Prizren gjatë periudhës kohore janar - nëntor të vitit 2023 ka punuar në identifikimin e rasteve sociale, vlerësimin dhe monitorimin e tyre, gjithnjë duke u bazuar në ligjin e asistencës sociale 2003/15 dhe plotësim-ndryshimin e Ligjit 04L-096 për Skemën e Asistencës Sociale (SAS) i zbatueshëm në Republikën e Kosovës. Numri i shfrytëzuesve të ndihmës sociale gjatë kësaj kohe ishte 655 familje me 2,288 anëtarë. E gjithë puna që kryhet në shërbimin e SAS-it për periudhën janar - nëntor të vitit 2023 është kryer nga 6 zyrtarë komunal. Përpos punëve të përshkruara në sistematizimin e vendeve të punës, në Qendrën Sociale shërbimi i SAS-it organizon dhe pregadit lëndët dhe raportet për komisionin mjekësor, i cili mban seanca një herë në muaj në nivel rajonal. Në komunën tonë ka shumë familje që janë në gjendje të vështirë materiale dhe që kërkojnë ndihmë sociale, por për shkak të mosplotësimit të të gjitha kriterëve nuk kanë mundur ta realizojnë këtë të drejtë.

Më poshtë është paraqit skema tabelare e familjeve dhe anëtarëve të familjeve të cilët gëzojnë të drejtën e ndihmës sociale si dhe shumën e mjeteve të cilat jepen nga Ministria e Ekonomisë, Punës dhe Transfereve (MEPT).

Muaji	Numri i familjeve	Numri i anëtarëve	Shuma e mjeteve në total (€)
Janar	699	2485	82.500,00
Shkurt	694	2470	82.500,00
Mars	683	2432	80.980.00
Prill	675	2406	80.810.00
Maj	683	2427	80.970.00
Qershor	681	2412	80.540.00
Korrik	682	2409	80.130.00
Gusht	679	2397	79.910.00

Shtator	672	2369	78.940.00
Tetor	658	2305	77.000.00
Nëntor	655	2288	76.450.00
Dhjetor	657	2293	77.290.00
Gjithsej	Varion nga 699 familje në janar deri më 657 në dhjetor	Varion nga 2,485 deri në 2,293 anëtarë	958.020.00

Tab.15 - Skema tabelare e familjeve dhe anëtarëve të familjeve të cilët gëzojnë të drejtën e ndihmës sociale

Shënimet e sipërpërmendura dëshmojnë se numri i shfrytëzuesve të ndihmës sociale për çdo muaj është në zbritje. Kjo nuk është gjendja reale në teren, ngase ka shumë familje që kërkojnë ndihmë sociale, por janë kriteret që e pengojnë realizimin e kësaj të drejte. Shërbimi i SAS-it gjatë kësaj periudhe përveq punëve profesionale dhe administrative ka kryer edhe vizita në teren, me të cilat janë verifikuar dhe riverifikuar të gjitha familjet të cilat janë shfrytëzues të ndihmës sociale. Në total gjatë vitit 2023 janë verifikuar/riverifikuar 817 familje.

Gjatë këtij viti shërbimi i SAS-it ka përgatit mbi 345 lëndë për komisionin mjekësor, i cili çdo muaj shqyrton rastet sipas raporteve mjekësore të paraqitura nga shfrytëzuesit e ndihmës sociale. Sipas evidencës së shërbimit protokollar të SAS-it gjatë vitit 2023 janë lëshuar 157 vërtetime sipas kërkesës së palëve. Gjatë muajit mars dhe prill shërbimi i SAS-it ka qenë i angazhuar edhe në shpërndarjen e ndihmave të ofruara nga shoqata të ndryshme për muajin Ramazan, me të cilin rast ka shpërndarë pako për 697 familje në nevojë. Në muajin tetor 2023 janë përpiluar edhe listat për 900 familje skamnore për pako ushqimore dhe higjienike nga Drejtoria e Punës dhe Mirëqenies Sociale (DPMS)/Komuna. Gjithashtu, janë shpërndarë edhe dru për familjet e dëshmorëve, invalidëve të luftës dhe familjeve skamnore, për rreth 300 familje. Pas akreditimit të Këshillit të Përgjithshëm për Shërbime Sociale dhe Familjare (KPSHSF) nga Autoriteti Kombëtar i Kualifikimit (AKK), zyrtarët e SAS-it kanë zhvilluar modulet për trajnime përkatëse.

Bujqësia dhe Zhvillimi Rural

- Shfrytëzimi i tokës sipas kulturave në ha

Ara	Pemishte	Vreshta	Livadhe	Kullosa	Male	Jo pjellore	Gjithsej
12.081	448	197	6.738	14.096	24.799	5.180	63.474

Ara	Pemishte	Vreshta	Livadhe	Kullosa	Male	Jo pjellore	Gjithsej	
12.081	448	197	6.738	14.096	24.799	5.18	63.474	ha
12081	448	197	6738	14096	24779	5180	63519	ha
120.81	4.48	1.97	67.38	140.96	247.79	51.8	635.19	ha

Tab.16 – Kulturat bujqësore në ha (km²)

Në pronësi private janë 95% e tokave bujqësore kultivuese. Prodhimi lavërtar i plotëson rreth 45% të nevojave me drithëra, 85% me foragjere. Prodhimtaria e perimeve paraqet disproporcion të theksuar për periudha të ndryshme të vitit. Derisa gjatë verës, fundi i qershorit e deri kah fundi i muajit tetor kemi hiperprodhim, pjesën tjetër të vitit kemi mungesë të perimeve.

- Fondi blegtoral

Gjedhe	Dele	Dhi	Derra	Kuaj	Shpezë
12.880	19.820	3.750	1.120	2.450	62.000

Tab. 17 – Përbërja e fondit blegtoral për frymë blegtorie

Fermtat

- 179 ferma me lopë qumështore ..me kapacitet..... 5 – 55 krerë
- 110 ferma të deleve .....me kapacitet .....30 – 500 krerë
- 23 ferma të dhive .....me kapacitet .....20 – 150 krerë

- 119 bletarë .....me kapacitet..... 30 - 200 koshere
- 9 ferma pula vojëse..... me kapacitet .....1,200 - 8.000 copë
- 148 fermerë prodhues gruri .....me kapacitet..... 2 - 100 ha.
- 146 fermerë prodhues misri .....me kapacitet .....1 - 30 ha.
- 304 fermerë me vreshta .....me kapacitet..... 0.10 - 20 ha.
- 107 fermerë me perime.....me kapacitet..... 0.50-37 ha

- Kulturat vjeshtore

Nr.	Kultura	Sipërfaqja në ha.
		1.
3.	Elb	10
4.	Thekër	15
5.	Tërshërë	25

Tab.18 - Kulturat vjeshtore sipas llojit në ha

- Kulturat pranverore

Nr.	Kulturat	Sipërfaqja/ha
1	Misër për kokërr	1,850
2	Misër me fasule	410
3	Misër i gjelbërt	950
4	Elb	12
5	Tërshërë	25
7	Bimë foragjere	20
8	Bimë industriale	7
9	Perime në serra	18

10	Perime në fushë të hapur	680
11	Patate	8
12	Fasule monokulturë	4

Tab.19 – Kulturat pranverore sipas llojit në ha

Turizmi dhe Trashëgimia Kulturore

Komuna e Prizrenit përfshin masivin e Maleve të Sharrit dhe karakterizohet me turizëm kulturor, malor, dimëror-rekreativ, rural, gjueti dhe peshkim, turizëm alpin dhe me ekskursione rekreative. Komunën e bën të veçantë Prizreni si “Qytet Muze”, prania e Parkut Kombëtar “Mali Sharr”, në kuadër të të cilit përfshihen qendrat rekreative Prevala, Guri i Zi, Kabashi, Struzha si dhe Nasheci. Zona e Veçantë e Parkut të Natyrës “Mali i Pashtrikut dhe Liqeni i Vërmicës” e shpallur me vendim të Qeverisë së Kosovës më 23.05.2019, shtrihet në një sipërfaqe prej afërsisht 6.000 ha, prej të cilave 75% janë pjesë të territorit të komunës së Prizrenit, ndërsa pjesa tjetër i takon territorit të Komunës së Gjakovës. Në kuadër të zonës nuk ka vendbanime, ndërsa sa i përket pronësisë, 98% e territorit është në pronësi publike dhe vetëm 2% është në pronësi private. Zona në fjalë gjendet në pjesën perëndimore të Kosovës, në kufi me Shqipërinë (vija kufitare në gjatësi rreth 18 km) dhe si e tillë është pjesë e një rajoni më të gjerë, të pasur me peizazhe dhe vlera të shumta natyrore që janë bazë e mirë për zhvillimin e turizmit malor ndërkufitar.

Zona me interes të veçantë ekonomik për ndërtimin e Hidrocentralit të Zhurit (e shpallur me vendimin nr. 03-V-154 të datës 24 korrik 2009, me sipërfaqe të përgjithshme prej 1.941 ha) ndodhet në pjesën jugore të Kosovës, në jug-perëndim të Komunës së Prizrenit dhe në veri të komunës së Dragashit. Vendbanimet në kuadër të zonës së interesit HC ZHUR, zënë rreth 5% të sipërfaqes së tërësishme të kësaj zone të ndara në Komunën e Prizrenit (vendbanimet Zhur dhe Dobrushë) dhe në Komunën e Dragashit (vendbanimet Rrencë, Shajnë, Dragash, Lubovishtë, Kukjan, Dikancë, Gllaboqicë dhe Krushevë).

Komuna e Prizrenit është e pasur me atraksione të ndryshme natyrore. Drejtoria për Turizëm dhe Zhvillim Ekonomik (DTZHE), bazuar në hulumtimin që ka bërë, ka arritur të gjej më tepër se 44 pika, ose atraksione natyrore. Bukuria natyrore, lartësia mbidetare, shtigjet e përshtatshme për skijim, ajri i pastër shërues për sëmundjet e zemrës dhe të

Fig.5 – Shtigje të ecjes në malet e Sharrit

Fig.6 – Liqenet e maleve të Sharrit

tyre. Këtu vlen të përmenden para se gjithash Liqeni i Livadicës dhe Liqeni i Jazhincës, e pastaj edhe liqenet tjera, si liqenet e Gornjasellës, Karanikollës, Miskovës dhe Bezdankës. Liqeni më i madh është ai i Livadicës, e pas tij vjen Liqeni i Jazhincës.

mushkërive janë veçoritë dhe përparësitë e zonës për zhvillimin e turizmit dimëror, sportiv dhe shëndetësor. Liqenet glaciale paraqesin një nga bukuritë më të mëdha të Malit Sharr. Në lartësinë mbidetare mbi 1,900 m janë disa liqene, të cilat posaçërisht dallohen sipas bukurisë dhe madhësisë së

Atraksionet natyrore:

- Lumi Drini i Bardhë
- Burimi i Lumëbardhit dhe lumi Lumbardh
- Ujëvarat e Lumëbardhit
- Ujëvara e Konjushës
- Kulla e Hoxhës
- Pika Malore Bistra
- Maja Kobilica
- Oshlaku
- Maja e Arnenit
- Prevalla

Trashëgimia Kulturore-Historike

Trashëgimia Kulturore e Prizrenit reflekton historinë e mrekullueshme të qytetit me një kulturë të shtresuar gjatë shekujve deri në ditët e sotme. Duke zotëruar një pozitë të mirë gjeografike dhe gjeopolitike, Prizreni gjithmonë është gjendur në udhëkryq të kulturave të mëdha, si dhe të kulturave etnike, të cilat kanë jetuar njëra pranë tjetrës, si: dardano-iliro-shqiptare, romake, bizantine, serbe, turko-osmane, etj. Në qytetin e Prizrenit gjatë shekujve flitëshin disa gjuhë zyrtare.

Asetet kryesore të trashëgimisë kulturore, historike dhe religjioze

- Lidhja Shqiptare e Prizrenit
- Kalaja e Prizrenit
- Ura e Gurit
- Shatërvani i Prizrenit
- Xhamia e Sinan Pashës
- Xhamia e Mehmed Pashës dhe Medreseja
- Hamami i Gazi Mehmed Pashës
- Xhamia e Emin Pashës
- Namazxhahu - Kërëk Xhamia
- Xhamia e Çatip Sinanit - Ljevisha
- Kishat e Shën Gjorgjit dhe Runoviq
- Katedrala Zonja Ndhimëtare
- Muzeu Arkeologjik - Sahat Kulla
- Famullia e Zymit
- Kompleksi Marash

Manifestimet kulturore

- DokuFest

- 40 Bunar Fest
- Festivali i këngës qytetare “Zambaku i Prizrenit”
- NGOM Fest
- Rock and Blues Fest
- Old Timer Fest
- Festivali i Stripit dhe Karikaturës
- Takimet e Gjeçovit
- Hasi Jehon dhe Sofra hasjane
- Zgjimi me Art (Sanatla Uyanmak)
- Panairi Kulturor
- Festivali i teatrove Prizren Fest
- Festivali i fëmijëve Fluturat
- Sofra e Gurbetqarëve - ansambli Emin Duraku, Zhur

Gjatë viteve të fundit DTZHE ka investuar në asete të ndryshme turistike, siç janë vendet e mëposhtme:

- Ujëvarat e fshatit Kabash në Korishë,
- Gurra në Poslisht,
- Fshati Nashec,
- Kala - Pashaqeshme,
- Prevallë, si destinacion turistik ku zhvillohet oferta turistike e skijimit dhe hikingut.
- Fshati Leskovec, etj.

Potencial për zhvillim kanë edhe destinacionet tjera, të cilat planifikohet të zhvillohen nga DTZHE, si psh.:

- Fshati Porodinë që ka pamje magjepsëse të qytetit të Prizrenit,

- Fshati Vërmicë ku mbizotëron oferta e peshkut,
- Fshati Zym që posedon objekte të trashëgimisë kulturore,
- Fshati Struzhë që ka potencial për tërheqjen e turizmit nga aspekti i trashëgimisë kulturore dhe shpirtërore,
- Fshati Kabash i pasur me monumente fetare të ruajtuara ndërshekuj.

Sfidat kryesore për zhvillimin e turizmit

- Mungesa e infrastrukturës adekuate
- Mungesa e bashkëpunimit me akterë turistik
- Mungesa e promovimit dhe krijimit të ofertave turistike
- Mungesa e bashkëpunimit të nivelit lokal, qendror dhe rajonal
- Buxhet i pamjaftueshëm

Kultura, Rinia dhe Sporti

Gjatë vitit 2023 në Komunën e Prizrenit kanë qenë aktive rreth 834 organizata jo-qeveritare (OJQ), të cilat zhvillojnë aktivitete. Ky numër i OJQ-ve është marrë nga databaza e OJQ-ve aktive dhe të regjistruara në komunën e Prizrenit.

Numri i shfaqjeve dhe performancave artistike në shtëpinë e kulturës në vitin 2023 është 4 shfaqje dhe rreth 40 repriza.

Numri i klubeve sportive sipas llojit të sportit

- Klubet e Futbollit (KF), bashkë me Shkollat e Futbollit (SHF):

- KF "Liria"
- FC "Prizreni"
- KF "Pirana"
- KF "Drini i Bardhë Has"
- KF "Arbanasi"
- KF "Arbana"
- SH.F "Teuta"
- KF "Lidhja e Prizrenit"

- SH.F "Albionët"
- SH.F "Arasta"
- SH.F "Winner"
- SH.F "Dardanët"
- SH.F "Drini i Bardhë"

Klubet e Veteranëve të Futbollit (KVF):

- KFV "Kabashi"
- KFV "Veteranët"
- KFV "Pashtriku"
- KFV "Prizren Masters"
- KFV "Prizreni 2018"
- FCV "Lumbardhi"
- KFV "Republika"

Klubet e Basketbollit (KB) dhe Klubet Sportive (KS):

- KB "Bashkimi"
- KBF "Bashkimi 1965"
- KB "Ponte Prizreni"
- KS "Megasports"
- KB "Junior 06"
- KB "Ylli 04"
- KB "New Basket"
- KB "Bashkimi me Karroca"

Klubet e Mundjes (KM):

- Klubi i Mundjes "Prizreni"
- Klubi i Mundjes "Kolosi"
- Klubi i Mundjes "Xhevat Berisha"
- Klubi i Mundjes "Vëllazëria"

Klubet e tjera:

- Klubi Sportiv "Probiciklistët"
- Klubi i çiklizmit "Prizreni"
- Klubi i Çiklizmit Malor "Grupi 04"

- Klubi i Bilardos "Prizreni"
- Klubi i Notit "02 KNOP"
- Klubi i Tenisit "Kalaja"
- Klubi i Tenisit "Prizreni"
- Klubi i Ping Pongut "Lidhja e Prizrenit"
- Klubi i Ping Pongut "Liria"
- Klubi i Ping Pongut "Sharri"
- Klubi i Ping Pongut "Shkolla Prizren"
- Klubi i Veteraneve te Ping Pongut "Prizreni"
- Klubi i Karatesë "Eagle Sport Center"
- Klubi i Karatesë "Eagle"
- Klubi i Karatesë "Prizreni"
- Klubi i Karatesë "K-Dant Drini"
- Shoqata e Motoristëve "Shqiponjat"
- Moto Cros Team Prizreni (motosport)
- Off Road "Prizren" (motosport)
- Klubi i Atletikes "Prizreni"
- Klubi i Shahut "Prizreni"
- Klubi i Shahut "Zhupa"
- Klubi i Hendbollit "Lidhja e Prizrenit"
- Klubi i Hendbollit "Prizreni F"
- Klubi i Hendbollit "Prizreni M"
- Klubi i Hendbollit "Click"
- Klubi i Shigjetarisë Tradicionale
- Lidhja e Vëzhguesve "Rinia e Kosovës"
- Shoqata e Bjeshkatarëve "Sharri"
- Klubi i Boksit "Prizreni"
- Auto Moto Turning Klubi (Gara me vetura)
- SH.A.M "Prizreni D&G" (Gara me vetura)
- Aero Klub "Shkaba"
- Klubi i Paraglajdzimit "Balonat e Sait Ukës"
- Klubi i Paraglajdzimit "Kabashi"
- Shoqata bjeshkatore Haxhi Beda

Klubet sportive sipas llojit:

- Futboll: 20
- Basketboll 8
- Mundje 4
- Çiklizëm: 3
- Bilardo: 1
- Not: 1
- Tenis: 2
- Ping Pong: 5
- Karate: 4
- Motosport: 5
- Atletikë: 1
- Shah: 2
- Henboll: 4
- Shigjetari: 2
- Bjeshkatari: 3
- Paragllajdzëm: 3

Sfidat e Drejtorisë për Kulturë, Rini dhe Sport

- Sfidë kryesore mbeten hapësirat e pamjaftueshme për zhvillim të aktiviteteve (veçanërisht sektori i sportit).

Teatri i Qytetit “Bekim Fehmiu” gjatë vitit 2023 aktivitetet i ka zhvilluar në Qendrën Kulturore Boshnjake, pasi që Shtëpia e Kulturës “Xhemajli Berisha” është në proces të renovimit.

Krahasimi me vendet/komunat tjera

Rajoni Jugor përbëhet nga 6 komuna: Prizreni, Dragashi, Malisheva, Suhareka, Rahoveci dhe Mamusha, dhe sipas të dhënave zyrtare, ky rajon ka një popullësi prej

409,449 banorëvë apo 22.76% të popullsisë së përgjithshme të Kosovës, të shpërndarë në një sipërfaqe prej 2,015.01 km² apo 18.47% e sipërfaqes së përgjithshme të Kosovës.

Suhareka - Guri i Dollocit gjendet në kurrizin e Rustenikut dhe ka pozicion të mirë gjeografik. Mendohet se është mbetje e një fortifikate të ndërtuar gjatë periudhës së sundimit të Justinianit të I-rë dhe si e tillë është pikë trigonometrike. I gjithë vargmali përreth këtij lokacioni ka resurse të mira turistike, sidomos për turizmin sportiv por ende nuk ka ndonjë zhvillim përveç restoranteve në rrethinë. Zona e Rustenikut është një ndër parqet e para të mbrojtura, rajon ky i cili kufizohet edhe me komunat e Shtimes, Shtërpces dhe Prizrenit. Ka pyje të pasura dhe botë shtazore të ruajtur mirë, ndërsa rrjeti i shtigjeve të ecjes ka filluar të marrë formë sepse po ndikohet nga iniciativat e komunave fqinjë.

Rahoveci - Kanjoni i Drinit të Bardhë paraqet resurs primar për shkak se në këtë zonë Drini i Bardhë qetësohet dhe krijon kushte për sporte ujore dhe turizëm të vizitave të shkurtëra. Një zonë e tillë është krijuar me projektin e urës "Tibetiane" dhe shtegut të ecjes përreth Drinit të Bardhë në fshatin Fshaj. Gjithashtu, kjo zonë ka mundësi edhe për sportin e peshkatarisë dhe kajakut. Bjeshka e Zatriqit është një vargmal në veri të Rahovecit me potencial të lartë turistik dhe njihet me majën të cilën e mbizotëron këtë zonë. Janë disa burime karstike të cilat rrjedhin në drejtim të qytetit ndërsa për shkak të gjeologjisë ka edhe shpella të cilat parqesin interes turistik. Majat e njohura të këtij vargmali janë "Bajraku" dhe "Maja e Shkodranit" të cilat janë mjaft të njohura dhe lidhen me historinë e Rahovecit. Edhe kjo zonë nuk ka hartë dhe shtigje turistike. Verëtaria është komponenta më e njohur e Rahovecit dhe resursi kryesor i saj. Nga turizmi i verëtarisë kanë përfituar edhe bizneset tjera të perimtarisë dhe kulinarisë sepse shpesh ka ngjarje të ndryshme promovuese, si "Hardh Festi". Mbetet ende të zhvillohet edhe si turizmi familjar dhe ai sportiv. Etno-kultura, përfaqësuese e përbërjes etnike dhe kulturore të Rahovecit përbën interes për zhvillimin e turizmit kulturor sepse në këtë qytet ka edhe kulinari të kombinuar.

Analiza SWOT

Përparësitë	Dobësitë
<ul style="list-style-type: none"> - Natyrë të pasur - Trashëgimi kulturore të pasur - Pozitë të mirë gjeografike (fusha pjellore, male) - Infrastrukturë e mirë rrugore me tërë Kosovën - Infrastrukturë e mirë rrugore me Shqipërinë dhe rajonin - Burime të mjaftueshme ujore - Infrastrukturë e pasur turistike - Vepra artizanale të artit tradicional - Njerëz mikpritës - Meny tradicionale e kuzhinës - Mjedis relativisht i paprekur - Ciceronë të licencuar - Organizimi i aktiviteteve të shumta vjetore të kulturës dhe sportit - Popullata e re me nivel të mirë të arsimimit - Parku natyror, rezervatet dhe zonat e mbrojtura - Prezenca e qendrave për aftësim profesional - Siguria financiare për funksionim bazë të komunës - Zyrat komunale për ofrim të asistencës për çështje bujqësore dhe ekonomike - Inkasimi i të hyrave vetanake vjetore mbi nivelin e planifikuar 	<ul style="list-style-type: none"> - Mungesa e koordinimit mes akterëve të ndryshëm në nivel lokal dhe rajonal - Shkalla e lartë e papunësisë - Mungesa e zbatueshmërisë së ligjeve të favorshme për zhvillim ekonomik - Kapacitete të pamjaftueshme për trajtimin e ujërave të zeza - Mungesa e standardeve të përparuara në shërbimet e turizmit - Parkingje të pamjaftueshme për automjete; - Promovim i pamjaftueshëm i turizmit; - Mungesa e kuadrove profesionale sipas kërkesave të tregut të punës - Mungesa e strategjisë së zhvillimit lokal ekonomik të qëndrueshëm dhe të balancuar - Mungesa e strategjisë dhe stimulimit për tërheqje të investimeve - Varësia e madhe buxhetore nga grantet qeveritare - Mosfunksionalizimi i zonës ekonomike në Lubizhdë - Pengesat që ndërlidhen me definimin e titujve pronësorë - Mungesa e pronës komunale për ta shfrytëzuar për qëllime investuese - Mungesa e infrastrukturës dhe vetëdijesimit për riciklimin dhe ripërdorimin e mbeturinave
Rreziqet	Mundësitë

<ul style="list-style-type: none"> - Konkurrenca e fortë e vendeve të rajonit - Mungesë e investimeve nga Qeveria dhe investitorët e huaj - Rritja e inflacionit - Situatat e jashtëzakonshme (pandemitë, fatkeqësitë natyrore, etj.) - Largimi i kuadrit profesional - Vendimet e pakoordinuara nga niveli qendror me efekt negativ financiar në komuna - Rrezik për investime (zhvillimet politike) - Furnizim jo i rregullt me energji elektrike, gjendja joadekuate teknike e infrastrukturës elektrike - Degradim mjedisor, ndotje të ajrit, ndotje të lumenjve - Mungesë e fondeve zhvillimore - Jo efikasitet i gjykatave dhe organeve të zbatimit të ligjit - Migrimi i pakontrolluar nga zonat rurale në zonat urbane dhe migrimi jashtë vendit - Definimi jo i qartë i kompetencave në mes të nivelit lokal dhe qendror 	<ul style="list-style-type: none"> - Zhvillimi i vetë qytetit si një destinacion turistik me rritje të shpejtë - Përfshirja e diasporës në zhvillimin ekonomik - Ndërlidhja e Prizrenit me destinacione të tjera turistike të Shqipërisë dhe vendeve në rajon - Mbështetja dhe vullneti i mirë për investime nga komuna, bizneset, qytetarët dhe diaspora; - Investimet nga qeveria dhe donatorët për Prizrenin - Përdorimi i teknologjisë digjitale moderne - Disponueshmëria e skemave të granteve nga komuna dhe donatorë ndërkombëtarë - Shfrytëzimi i vendeve atraktive për ndërtimin e objekteve të reja rekreative dhe sportive - Zhvillimi i iniciativave të reja në kuadër të bashkëpunimit ndër-kufitar - Potencial i lartë për zhvillimin e qendrave të skijimit në malin e Sharrit me shtigje të skijimit të përshtatshme për zhvillimin e sporteve dimërore - Rritja e partneritetit publiko-privat
--	---

Tab.20 – Analiza SWOT

Përmbledhja e sfidave

Sfidat në sektorin e arsimit

- Kapacitetet e kufizuara për planifikim dhe menaxhim të bazuar në të dhëna statistikore,
- Numër i kufizuar i personelit arsimor i aftësuar për udhëheqje në arsim.
- Mos konsolidim i strukturave udhëheqëse dhe menaxheriale të shkollës.
- Mungesë e mekanizmave për stimulim të menaxhimit efikas të shkollave dhe angazhimit për ndërmarrësi.
- Mungesë e mekanizmave për vlerësim të brendshëm të shkollave.
- Bashkëpunim i kufizuar ndërmjet shkollave.
- Shkallë e ultë e përfshirjes së fëmijëve në edukimin parashkollor.
- Mungesë e bashkëpunimit me institucionet private të arsimit.
- Përfshirje e ultë në arsim e fëmijëve nga grupet e marginalizuara.
- Vetëdije e ultë lidhur me rëndësinë e shkollimit të fëmijëve të grupeve të marginalizuara
- Kapacitete të kufizuara për organizimin e trajnimeve në bazë të nevojave për Zhvillimi Profesional i Mësimdhënësve (ZHPM).
- Mungesë e mekanizmave për financimin e ZHPM.
- Mungesa e kapaciteteve brenda komunës për organizim dhe menaxhim të ZHPM.
- Bashkëpunim i pamjaftueshëm me Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë (MASHT) dhe OJQ për ZHPM.
- Kapacitete të kufizuara për monitorimin e zbatimit të metodologjive bashkëkohore.
- Mungesë e mekanizmave për stimulim të mësimdhënësve të suksesshëm.
- Kapacitete të limituara komunale për mbështetjen e shkollave në zbatimin e kurrikulës së re.
- Kapacitete të kufizuara për zhvillimin e kurrikulës me bazë në shkollë.
- Mungesë e materialeve mësimore për zbatimin e kurrikulës së re.
- Mos informimi i duhur i prindërve lidhur me konceptet themelore të kurrikulës së re.
- Mungesa e përvojës për sigurimin e cilësisë në nivel të komunës dhe shkollës.
- Fonde të kufizuara për përmirësimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës shkollore.

- Buxhet i pamjaftueshëm për sigurimin e mjeteve të konkretizimit, laboratorëve, kabineteve, etj.
- Vështirësi për sigurimin dhe mirëmbajtjen e pajisjeve të Teknologjisë së Informacionit dhe Komunikimit (TIK).
- Mosharmonizim i disa profileve në arsimin profesional me kërkesat e tregut të punës.
- Investimet në sektorin e arsimit fillimisht duhet të orientohen në komunat ku kërkesa është më e madhe (sipas MASHT-it komunat e Prizrenit, Prishtinës, Podujevës, Gjilanit dhe Gjakovës);

Sfidat në sektorin e Infrastrukturës

- Shtimi i kapaciteteve për trajtimin e ujërave të ndotura për qytetin e Prizrenit;
- Mungesa e ujit të pijes (keqpërdorimet dhe humbjet në rrjet)
- Identifikimi i burimeve të reja të ujit
- Fytet e ngushta në komunikacion
- Shtimi i sigurisë rrugore
- Mungesa e sinjalistikës së duhur rrugore
- Mungesa e hapësirave të mjaftueshme gjelbëruese
- Mungesa e deponive për mbeturina inerte dhe mbetjeve shtazore
- Mungesa e parkingjeve
- Përmirësimi dhe zgjerimi i ndriçimit publik
- Përmirësimi i shërbimeve të transportit lokal publik (urban dhe periferik)
- Ndërtimi i nënstacionit (NS) Prizreni 4.400/110 kV, 1x300 MVA në vazhdimësi të NS Prizreni 2 i cili përmban dy fusha të linjave 400 kV dhe një fushë lidhëse 400 kV;
- Ndërtimi i linjës 400 kV nga SSH Gjakova 3 deri tek NS Prizreni 4;
- Ndërtimi i linjës 400 kV nga NS Prizreni 4 deri tek NS Ferizaj 2;

Sfidat në sektorin e Shëndetësisë dhe Mirëqenies Sociale

- xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
- xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Sfidat në sektorin e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural

- Krijimi i sipërfaqeve të reja të tokës bujqësore dhe rehabilitimi i sipërfaqeve ekzistuese;
- Kufizimi i ndërtimeve/zgjerimeve të mëtejme në vendbanime dhe korridore infrastrukturore;
- Stimulimi i fermerëve dhe të NVM-ve, që merren me kultivim, ruajtje, përpunimin dhe shitje të prodhimeve bujqësore;
- Rritja e nivelit të cilësisë së prodhimeve bujqësore, e sidomos atyre bio-ekologjike;
- Rritja e kapaciteteve prodhuese që mundësojnë edhe krijimin e vende të reja të punës;
- Rritja e bashkëpunimit në mes të institucioneve qendrore dhe lokale për monitorim më rigoroz dhe efikas ndaj humbjes së sipërfaqeve bujqësore;
- Ndarja e përgjegjësisë institucionale, të nivelit qendror dhe lokal, mbi proceset e planifikimit, miratimit dhe monitorimit të zbatimit të zhvillimeve si nga sektori bujqësor ashtu edhe ai urban/ndërtimor;
- Promovimi i zhvillimit kompakt në zonat urbane dhe rurale;
- Identifikimi i zonave më të përshtatshme për kultivimin e prodhimeve bujqësore, si për arat (drithëra e perime), vreshtat (rrush), plantacionet (pemë), fidanishtet (hortikulturë), livadhet (ushqime kafshësh), etj;
- Azhurnimi dhe procedimi i të dhënave për sipërfaqet e ndërtuara të vreshtarisë;
- Komasacioni / rregullimi i tokave të fragmentuara bujqësore dhe krijimi i rrjetit të rrugëve fushore;
- Realizimi i projektit “Sistemi i Identifikimit të Parcelave” (LPIS);
- Rritja e sipërfaqes së tokës bujqësore duke adoptuar zonat kodrinore ose ato më pak të përshtatshme nën ujitje;
- Rehabilitimi i rrjetit të Sistemit të Ujitjes dhe zgjerimi i tij, me qëllim të rritjes së sipërfaqeve të tokës bujqësore dhe të cilësisë së prodhimit;
- Ruajtja e standardit ekologjik të tokës bujqësore për prodhimin e kulturave cilësore pa përdorim të preparateve kimike;
- Inspektimi i kujdesshëm dhe në kohë reale si gjatë monitorimit të zbatimit të aktiviteteve të lejuara (sipas Planeve të miratuara) ashtu edhe në parandalimin e zhvillimeve të palejuara;
- Përditësimi dhe shkëmbimi ndërinstytucional i informatave më të hollësishme, për të gjitha hartat e modeleve hapësinore;

- Krijimi dhe zhvillimi i rrjetit të Bazës së të Dhënave Kombëtare, në aplikacionin GIS për të dyja nivelet, dhe përditësim të informatave më të hollësishme nga njësitë lokale të qeverisjes;
- Minimizimi i shpenzimeve për zhvillime të infrastrukturës dhe të shërbimeve tjera publike, që përmes urbanizimit sa më të koncentruar të lehtësojë barrën e financimit për zbatim të tyre;
- Trajtimi i kafshëve endacake

Sfidat në sektorin e Turizmit dhe Trashëgimisë Kulturore

- Mungesa e infrastrukturës adekuate
- Mungesa e bashkëpunimit me akterë turistik
- Mungesa e pakove turistike
- Mungesa e marketingut
- Mungesa e promovimit dhe krijimit të ofertave turistike
- Mungesa e bashkëpunimit të nivelit lokal dhe qendror.

Objektivat

Objektivi i përgjithshëm 1: Arsimi

7.1.1 Objektivi specifik 1 – Përmirësimi i kushteve dhe shtimi i kapaciteteve të objekteve shkollore në 5 lokacione të ndryshme përmes anekseve shkollore dhe shkollave të reja brenda tri viteve të ardhshme

7.1.1.1 Treguesi 1 – Shtimi i hapësirave shkollore për nxënësit e shkollave në Landovicë, Vërmicë, Romajë, Lutogllavë dhe Prizren

7.1.1.1.1 *Aktiviteti 1 – Përgatitja e punëve të terrenit në lokacionet e përmendura më lartë*

7.1.1.1.2 *Aktiviteti 2 – Ndërtimi i anekseve, punët finalizuese dhe furnizimi me inventar*

7.1.1.2 Treguesi 2 – Rritja e numrit të nxënësve të regjistruar në vitet shkollore 2024/2025/2026/2027/2028

7.1.1.2.1 *Aktiviteti 1 – Informimi për regjistrim dhe regjistrimi i nxënësve në klasa*

7.1.1.2.2 *Aktiviteti 2 – Pajisja dhe furnizimi me mjete pune në klasë*

7.1.2 Objektivi specifik 2 – Krijimi i kushteve më të mira për mësimdhënie dhe mësimnxënie përmes furnizimit me mjete konkretizuese dhe laboratore në shkolla brenda tri viteve të ardhshme shkollore

7.1.2.1 Treguesi 1 – Numri dhe lloji i mjeteve konkretizuese të furnizuara

7.1.2.1.1 *Aktiviteti 1 – Përgatitja e dokumentacionit për blerje të mjeteve konkretizuese*

7.1.2.1.2 *Aktiviteti 2 – Blerja dhe funksionalizimi i mjeteve konkretizuese*

7.1.2.2 Treguesi 2 – Numri dhe lloji i laboratoreve të instaluar në shkolla

7.1.2.2.1 *Aktiviteti 1 – Përgatitja e dokumentacionit për furnizim me laboratore*

7.1.2.2.2 *Aktiviteti 2 – Blerja dhe instalimi i pajisjeve laboratorike*

7.1.3 Objektivi specifik 3 – Krijimi i kushteve dhe mundësi i zhvillimit të aktiviteteve të edukatës fizike në shkollat e komunës së Prizrenit

7.1.3.1 Treguesi 1 – Numri i sallave të edukatës fizike në shkolla të komunës së Prizrenit

7.1.3.1.1 *Aktiviteti 1 – Punët përgatitore dhe ndërtimi i vrazhdë i sallave përkatëse*

7.1.3.1.2 *Aktiviteti 2 – Finalizimi i punëve jashtë dhe brenda sallave si dhe instalimi i rrjeteve të ujësjellësit, kanalizimit dhe rrymës elektrike*

7.1.3.2 Treguesi 2 – Madhësia dhe lloji i sallave dhe fushave të edukatës fizike në shkolla të komunës së Prizrenit

7.1.3.2.1 *Aktiviteti 1 – Furnizimi me pajisje përkatëse (për sporte të ndryshme) të sallave të edukatës fizike*

7.1.3.2.2 *Aktiviteti 2 – Montimi dhe instalimi i pajisjeve dhe rekuizitave sportive përkatëse sipas natyrës së përdorimit të sallës.*

Objektivi i përgjithshëm 2: Infrastruktura

7.1.4 Objektivi specifik 1: Krijimi i kushteve më të mira për jetesë dhe zhvillim të bizneseve

7.1.4.1 Treguesi 1: Zgjerimi i sistemit të ujësjellësit në komunë

7.1.4.1.1 *Aktiviteti 1: Punët përgatitore për rregullim të ujësjellësit*

7.1.4.1.2 *Aktiviteti 2: Ndërtimi i sistemit të ujësjellësit*

7.1.4.2 Treguesi 2: Zgjerimi i sistemit të kanalizimit

7.1.4.2.1 *Aktiviteti 1: Punët përgatitore për rregullim të kanalizimit*

7.1.4.2.2 *Aktiviteti 2: Instalimi i gypave dhe pusetave përgjatë vijës së investimit*

7.1.5 Objektivi specifik 2: Krijimi i kushteve mjedisore dhe funksionalizimi i hapësirave publike përmes ndërtimit të hapësirave të gjelbërta dhe instalimit të ndriqimit publik në territorin e komunës së Prizrenit

7.1.5.1 Treguesi 1: Rritja e hapësirave të gjelbërta në lokacione të ndryshme në qytet dhe fshatra

7.1.5.1.1 *Aktiviteti 1: Kryerja e punëve të vrazhdëta në lokacionet përkatëse*

7.1.5.1.2 *Aktiviteti 2: Instalimi dhe montimi i pajisjeve të ndryshme në parqe*

7.1.5.2 Treguesi 2: Rritja e së paku 50% e shfytëzueshmërisë së hapësirave të gjelbërta nga banorët dhe bizneset lokale

7.1.5.2.1 *Aktiviteti 1: Promovimi i hapësirave të shfrytëzueshme për përdorim nga banorët dhe bizneset*

7.1.1.1.1 *Aktiviteti 2: Organizimi i aktiviteteve të ndryshme argëtuese, rekreative dhe panairëve*

7.1.2 Objektivi specifik 3: Krijimi i kushteve dhe rritja e mundësive për qarkullim më të lehtë dhe të shpejtë të qytetarëve përmes ndërtimit të rrugëve me infrastrukturën përcjellëse

7.1.2.1 Treguesi 1: Rritja e gjatësisë së rrugëve të rregulluara të komunës

7.1.2.1.1 *Aktiviteti 1: Rehabilitimi i rrugëve ekzistuese*

7.1.2.1.2 *Aktiviteti 2: Rehabilitimi i infrastrukturës përcjellëse rrugore*

7.1.2.2 Treguesi 2: Mundësimi i qasjes mw tw lehtw të qytetarëve nga lokacionet e ndryshme në qendër

7.1.2.2.1 *Aktiviteti 1: Shtrimi i rrugëve të reja*

7.1.2.2.2 *Aktiviteti 2: Instalimi dhe vendosja e infrastrukturës përcjellëse rrugore*

Objektivi i përgjithshëm 3: Shëndetësia dhe Mirëqenia Sociale

7.1.3 Objektivi specifik 1: Ndërtimi i objekteve të reja shëndetësore

7.1.3.1 Treguesi 1 (Së paku dy objekte të reja shëndetësore janë ndërtuar në komunën e Prizrenit)

7.1.3.1.1 *Aktiviteti 1: Ndërtimi i objekteve të reja shëndetësore*

7.1.3.2 Treguesi 2 (Objektet e reja dhe ato të vjetra janë të furnizuara me pajisje të nevojshme medicinale dhe jomedicinale)

7.1.3.2.1 *Aktiviteti 1: Sigurimi i pajisjeve të nevojshme medicinale dhe jomedicinale*

7.1.4 Objektivi specifik 2: Ngritja e cilësisë së shërbimeve sociale në komunë

7.1.4.1 Treguesi 1 (Përmirësimi i kushteve të banimit për shtresat e cënueshme)

7.1.4.1.1 *Aktiviteti 1: Ndërtimi i objekteve të reja sociale*

7.1.4.2 Treguesi 2 (Rritja e cilësisë së shërbimeve sociale)

7.1.4.2.1 *Aktiviteti 1: Ndërtimi i QPS 2*

7.1.5 Objektivi specifik 3: Furnizim me pajisje të nevojshme për objektet sociale

7.1.5.1 Treguesi 1 (Shtëpia rezidenciale dhe ajo e pleqëve janë furnizuar me automjete përkatëse)

7.1.5.1.1 *Aktiviteti 1: Sigurimi i automjeteve për objektet rezidenciale*

7.1.5.2 Treguesi 2 (Siguria në objektet sociale është në nivelin e duhur)

7.1.5.2.1 *Aktiviteti 1: Rritja e sigurisë në objektet sociale*

Objektivi i përgjithshëm 4: Bujqësia dhe Zhvillimi Rural

7.1.6 Objektivi specifik 1: Përmirësimi i kushteve të punës dhe njohurive teknike të fermerëve

7.1.6.1 Treguesi 1 (Njohuritë e fermerëve rreth praktikave bujqësore dhe afarizmit janë ngritur)

7.1.6.1.1 *Aktiviteti 1: Ndërtimi i objektit për trajnimin e fermerëve*

7.1.6.2 Treguesi 2 (Kushtet fizike për fermerët e komunës janë përmirësuar)

7.1.6.2.1 *Aktiviteti 1: Rregullimi i rrugëve fushore dhe kullimit të tokave bujqësore*

7.1.7 Objektivi specifik 2: Rritja e prodhimit bujqësor

7.1.7.1 Treguesi 1 (Prodhimtaria bujqësore është rritë mbi 30% me nxitjen e investimeve të reja)

7.1.7.1.1 *Aktiviteti 1: Krijimi i kushteve më të mira fizike për fermerë*

7.1.7.2 Treguesi 2 (Në sektorin e bujqësisë janë punësuar së paku 300 punëtorë deri në fund të vitit 2026)

7.1.7.2.1 *Aktiviteti 1: Rritja e prodhimit dhe eksportit bujqësor*

7.1.8 Objektivi specifik 3: Promovimi më i mirë i produkteve bujqësore

7.1.8.1 Treguesi 1 (Qarkullimi në sektorin e bujqësisë është rritur mbi 30% deri në fund të vitit 2025)

7.1.8.1.1 *Aktiviteti 1: Bashkëpunimi më i mirë në mes të fermerëve*

7.1.8.2 Treguesi 2 (Fermerët lokal kanë përvetësuar metoda dhe praktika të reja në agrokulturë)

7.1.8.2.1 *Aktiviteti 1: Këmbimi i njohurive dhe praktikave më të mira me fermerët e rajonit*

Objektivi i Përgjithshëm 5: Turizmi dhe Trashëgimia Kulturore

7.1.9 Objektivi specifik 1: Avansimi i infrastrukturës turistike në komunën e Prizrenit

7.1.9.1 Treguesi 1 (Infrastruktura turistike e rregulluar në disa pika turistike të komunës)

7.1.9.1.1 *Aktiviteti 1: Zhvillimi i infrastrukturës turistike*

7.1.9.2 Treguesi 2 (Infrastruktura turistike – historike e rregulluar në katër pika të trashëgimisë së luftës së UÇK-së)

7.1.9.2.1 *Aktiviteti 1: Investimet në trashëgiminë e UÇK-së*

7.1.10 Objektivi specifik 2: Mirëmbajtja dhe rritja e objekteve të trashëgimisë kulturore

7.1.10.1 Treguesi 1 (Trashëgimia kulturore në komunën e Prizrenit është mirëmbajtë dhe pasuruar me asete të reja)

7.1.10.1.1 *Aktiviteti 1: Ndërtimi i objekteve të reja kulturore në qytet*

7.1.10.2 Treguesi 2 (Rritja e investimeve në sektorin e kulturës në zonat rurale)

7.1.10.2.1 *Aktiviteti 1: Renovimi dhe ndërtimi i objekteve kulturore rurale*

7.1.11 Objektivi specifik 3: Krijimi i kushteve për zhvillimin e sportit dhe rekreacionit

7.1.11.1 Treguesi 1 (Objektet ekzistuese sportive janë të mirëmbajtura dhe objekte të reja janë ndërtuar)

7.1.11.1.1 *Aktiviteti 1: Mirëmbajtja dhe ndërtimi i objekteve të reja sportive*

7.1.11.2 Treguesi 2 (Ndërtimi i parqeve të reja në komunën e Prizrenit)

7.1.11.2.1 *Aktiviteti 1: Shtimi i hapsirave të gjelbërta në qytet*

Monitorimi dhe Raportimi

Monitorimi dhe raportimi i strategjisë duhet të bëhet kundrejt objektivave përmes tregueseve të vendosur. Raportimi duhet të përfundojë në tre mujorin e parë të vitit pasues dhe duhet të ketë informata lidhur me shkallën e zbatimit të tregueseve, problemet me zbatim dhe masat korrigjuese. Duket u bazuar në raportet e progresit të dokumenteve strategjike, dhe në bazë të sistemit të monitorimit, sipas nevojës bëhet rishikimi/vlerësimi i ndërmjetëm i planeve të veprimit.

Të dhënat e monitorimit do të mblidhen në baza vjetore. Bazuar në këto të dhëna, do të hartohen raporte të rregullta të progresit për të pasqyruar nivelin e zbatueshmërisë së këtij dokumenti.

Drejtoria e administratës në kuadër të Komunës së Prizrenit do të jetë institucioni përgjegjës për koordinimin e procesit të grumbullimit të të dhënave dhe për hartimin e raportit vjetor të progresit të SZHEL 2024-2029. Raporti vjetor i progresit do të publikohet në ueb faqen zyrtare të komunës.

Matja e zbatueshmërisë së strategjisë do të bëhet përmes treguesve të ndikimit (për objektivat strategjike); treguesve të rezultatit (për objektivat specifike) dhe treguesve të produktit (për aktivitetet strategjike).

Vlerësimi i Ndikimit Buxhetor

Përmbledhje e kostove të Strategjisë	Viti 1	Viti 2	Viti 3
Mbështetja e zotuar me ekspertë			
Mbështetja e zotuar buxhetore (e harmonizuar me KASH)	10,495,952	11,000,000	12,500,000
Mundësi potenciale financimi për donatorët	500,000	500,000	1,000,000
Buxheti i Kosovës			
Totali	10,995,952	11,500,000	13,500,000

I. Plani i Veprimit

PLANI I VEPRIMIT 2024-2026 PËR ZBATIMIN E STRATEGJISË PËR ZHVILLIM EKONOMIK LOKAL 2024-2029

Objektivi i përgjithshëm 1: ARSIMI						
Objektivi specifik 1.1	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Përmirësimi i kushteve dhe shtimi i kapaciteteve të objekteve shkollore në lokacione të ndryshme përmes anekseve shkollore dhe shkollave të reja brenda tre viteve të ardhshme.	1. Hapësirat shkollore të komunës se Prizrenit janë shtuar					
	2. Numri i nxënësve të regjistruar në vitet shkollore 2024/2025, 2025/2026 dhe 2026/2027 është rritur					
Aktiviteti	Afati për zbatim 2024-2026	Kostoja Totale (€)	Burimi i financimit (nëse financohet nga Komuna duhet të harmonizohet me KASH, nëse financohet nga donatori duhet të ceket)	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
1.1.1 Ndërtimi i anekseve shkollore						

1) Ndërtimi i aneksit të objektit shkollor "Ardhmëria" në Landovicë	2024	240,218.84	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Aneksi i ndërtuar
2) Ndërtimi i aneksit të shkollës në Vërmicë	2024	243,333.54	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Aneksi i ndërtuar
3) Ndërtimi i aneksit të shkollës së mesme në Romajë - Has	2024	140,000.54	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Aneksi i ndërtuar
4) Ndërtimi i aneksit të shkollës "Besim Ndrecaj" Lutogllave	2024-2026	400,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Aneksi i ndërtuar
5) Ndërtimi i aneksit të objektit shkollor Gjinnazi "Remzi Ademaj" në Prizren	2025-2026	400,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Aneksi i ndërtuar
1.1.2 Ndërtimi i objekteve të reja shkollore dhe renovimi i atyre ekzistuese						
6) Ndërtimi i objektit të ri shkollor "Gjergj Kastrioti Skenderbeu" (ish Pjeter Mazrreku) në Mazrrek	2024-2025	433,253,53	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Objekti i ri shkollor i ndërtuar
7) Ndërtimi i objektit të ri shkollor në Krushë të Vogël	2024-2025	391,589.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Objekti i ri shkollor i ndërtuar
8) Renovimi i tërësishëm i objektit shkollor "Gernqare" Novoselan	2024	78,148.35	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Objekti shkollor i renovuar
9) Renovimi i objektit shkollor SHF "Lekë Dukagjini" Prizren	2024	100,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Objekti shkollor i renovuar

10) Ndërtimi i objektit të ri shkollor në Lagjen "Bajram Curri" Prizren	2025-2026	300,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Objekti i ri shkollor i ndërtuar
Objektivi specifik 1.2	Treguesi (treguesit) për matjen e përbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Krijimi i kushteve më të mira për mësimdhënie dhe mësimnxënie përmes furnizimit me mjete konkretizuese dhe laboratore në shkolla brenda tri viteve të ardhshme shkollore	1. Shkollat e komunës janë furnizuar me mjete konkretizuese					
	2. Është rritur numri i laboratoreve të instaluar nëpër shkolla					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja Totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
1.1.1 Sigurimi i pajisjeve për laboratorë dhe mjeteve tjera konkretizuese						
11) Adaptimi i hapësirave për laboratore	2025-2026	50,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Hapësirat janë adaptuar
12) Furnizimi i shkollave me pajisje për laboratorë dhe mjete tjera konkretizuese	2025-2026	300,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Shkollat janë furnizuar me mjete e pajisje
Objektivi specifik 1.3	Treguesi (treguesit) për matjen e përbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
	3. Është rritur numri i sallave të edukatës fizike në shkollat e komunës së Prizrenit					

Krijimi i kushteve për zhvillimin e aktiviteteve të edukatës fizike në	4. Është bërë renovimi i sallave dhe fushave të edukatës fizike					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja Totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
1.1.1 Ndërtimi i sallave të reja të edukatës fizike						
13) Ndërtimi i sallës së edukatës fizike në shkollën "Mithat Frasheri" në Krajk	2025-2026	350,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Salla e eduk. fizike e ndërtuar
14) Ndërtimi i sallës së edukatës fizike në shkollën "Dy Deshmoret" në Piranë	2025-2026	350,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Salla e eduk. fizike e ndërtuar
1.1.2 Renovimi i sallave të edukatës fizike						
15) Renovimi i sallës së edukatës fizike të SHMU "Hysen Rexhepi" Prizren	2026	150,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Salla e eduk. fizike e renovuar
16) Renovimi i tërësishëm i sallës së edukatës fizike në SHFMU "Meto Bajraktari" ne Reçan	2024	68,612.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Arsimit	Drejtoria e Financave	Salla e eduk. fizike e renovuar

Objektivi i përgjithshëm 2: INFRASTRUKTURA

Objektivi specifik 2.1	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Krijimi i kushteve më të mira për jetesë dhe zhvillim të bizneseve	1. Sistemi i ujësjellësit në komunën e Prizrenit është përmirësuar					
	2. Sistemi i kanalizimit në komunën e Prizrenit është përmirësuar					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja Totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
2.2.1 Rregullimi i sistemit të ujësjellësit dhe kanalizimit						
1) Funkcionalizimi i parkut të biznesit	2024	50,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Parku i biznesit funksional
2) Ndërtimi i rrugëve, kanalizimit, ujësjellësit dhe ndriçimi publik në lagjen "Dardania 2"	2024	1,000,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Sistemi i kanal. dhe ujësjellësit i rregulluar
3) Ndërtimi i infrastrukturës (rrugë, kanalizim, ujësjellës) në lagjen Tusus	2024-2026	750,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Sistemi i kanal. dhe ujësjellësit i ndërtuar

4) Rehabilitimi i infrastrukturës (rrugët, kanalizimi, ujësjellësi, ndriçimi publik) në Zhur	2024-2026	550,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Sistemi i kanal. dhe ujësjellësit i rregulluar
5) Ndërtimi i infrastrukturës (rrugë, kanalizim, ujësjellës) në lagjen "Jeta e re"	2024-2026	850,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Infr. në lagjen "Jeta e Re" e rreg.
6) Shtimi i kapacitetit të ujit të pijes në komunën e Prizrenit	2024-2026	5,071,949.47	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Kapaciteti i ujit të pijes i rritur
7) Ndërtimi i ujësjellësit në Lubizhdë të Prizrenit, ndërtimi i bazenit të ri.	2024	510,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Bazeni i ri i ujit i ndërt.
8) Pastrimi i pusetave dhe ujëmbledhësve në rrjetin e kanalizimit në komunën e Prizrenit	2024-2026	700,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Pusetat e mirëmbajtura
9) Ndërtimi i kanalizimit dhe rrugëve në lagjen "Bajram Curri	2024-2026	550,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Kanalizimi i ndërtuar
Objektivi specifik 2.2	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Krijimi i kushteve mjedisore dhe funksionalizimi i hapësirave	1. Rritja e hapësirave të gjelërta në lokacione të ndryshme në qytet dhe fshatra					

publike përmes ndërtimit të hapsirave të gjelbërta dhe instalimit të ndriqimit publik në	2. Rritja e së paku 50% të shfytëzueshmërisë së hapësirave nga banorët dhe bizneset lokale					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja Totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
2.2.1 Investime në mjedis më të pastërt						
10) Trajtimi dhe rrethimi i hapësirave me interes publik në disa lokacione të Prizrenit	2024-2026	450,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Hapësirat e gjelbërta të rrethuara
11) Projekte ambientale (gjelbërim, rrethoja, ulëse, ndriqim dekorativ, etj.) në pjesët kryesore të qytetit	2024-2026	900,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Projekte ambientale të zbatuara
Objektivi specifik 2.3	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Rritja e mobilitetit të qytetarëve dhe bizneseve përmes përmirësimit të infrastrukturës rrugore.	1. Rritja e rrugëve të shtruara					
	2. Qasja më e lehtë e qytetarëve dhe bizneseve nga një destinacion në tjetrin					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja Totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
2.2.1 Ndërtimi i rrugëve për qasje më të lehtë						
12) Ndërtimi i rrugës tranzitore, kryqëzimi me autostrade	2024	585,100.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Rruga tranzitore e ndërtuar

13) Rehabilitimi dhe ndërtimi i rrugëve me asfalt në qytet dhe fshatra	2024-2026	4,100,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Rrugët e reja të ndërtuara
14) Ndërtimi i rrugëve lokale në Korishë	2024-2026	400,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Rrugët lokale të ndërtuara

Objektivi i përgjithshëm 3: Shëndetësia dhe mirëqenia sociale

Objektivi specifik 3.1	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Ndërtimi i objekteve të reja shëndetësore	1. Së paku dy objekte të reja shëndetësore janë ndërtuar në komunën e Prizrenit					
	2. Objektet e reja dhe ato të vjetra janë të furnizuara me pajisje të nevojshme medicinale dhe jomedicinale					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
3.1.1 Ndërtimi i objekteve të reja shëndetësore						
1) Ndërtimi i QMF-së në lagjen e Trimave (Tusuz)	2024-2026	850,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Shëndetësisë	Drejtoria e Financave	QMF e kompletuar
2) Ndërtimi i QKMF-së te Kfori (ITP)	2024-2025	640,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Shëndetësisë	Drejtoria e Financave	QMF e kompletuar
3.2.2 Sigurimi i pajisjeve të nevojshme medicinale dhe jomedicinale						

3) Furnizim me pajisje medicinale dhe jomedicinale	2024-2026	650,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Shëndetësisë	Drejtoria e Financave	Pajisjet med. dhe jomed. të siguruara
4) Instalimi dhe montimi i ngrohjes qendrore dhe klimatizimi eficient në objektet shëndetësore	2024-2026	750,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Shëndetësisë	Drejtoria e Financave	Ngrohja qendrore dhe klima. të instaluar
5) Digjitalizimi i shërbimeve të analizave laboratorike	2024-2026	550,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Shëndetësisë	Drejtoria e Financave	Analizat lab. digjitale

Objektivi specifik 3.2	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Ngritja e cilësisë së shërbimeve sociale në komunë	1. Përmirësimi i kushteve të banimit për shtresat e cënueshme					
	2. Rritja e cilësisë së shërbimeve sociale					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
3.2.1 Ndërtimi i objekteve të reja sociale						
6) Ndërtimi i banesave kolektive për familjet e dëshmorëve dhe rastet sociale	2024-2026	1,050,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	Banesat kolektive të ndërtuara
7) Ndërtimi i shtëpisë emergjente për mbrojtjen e fëmijëve	2024-2026	660,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	Shtëpia e fëmijëve e ndërtuar

8) Ndërtimi i shtëpisë së pleqëve	2024-2025	300,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	Shtëpia e pleqëve e ndërtuar
3.2.2 Krijta e cilësisë së shërbimeve sociale						
9) Ndërtimi i QPS 2	2024-2025	260,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	QPS e re e ndërtuar
10) Ndërtimi i koridorit për lidhjen fizike në mes të objekteve të QPS-së dhe objektit të Arkivit dhe vendosja e ashensorit	2024	60,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	Koridori i ndërtuar

Objektivi specifik 3.3	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit		Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026	
Furnizim me pajisje të nevojshme për objektet sociale	1. Shtëpia rezidenciale dhe ajo e pleqëve janë furnizuar me automjete përkatëse					
	2. Siguria në objektet sociale është rritur					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
3.3.1 Sigurimi i automjeteve për objektet rezidenciale						
11) Blerja e automjetit për shtëpinë rezidenciale	2024	40,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	Automjeti për sht. rez. i siguruar

12) Blerja e veturës për shtëpinë e pleqëve	2026	30,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	Vetura për sht. e pleqve e siguruar
3.3.2 Rritja e sigurisë në objektet sociale						
13) Vendosja e kamerave të sigurisë në objektet e DPMS-së	2024	15,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	Kamerat janë vendos në DPMS
14) Rregullimi i infrastrukturës në ndertesën e katërt në Petrovë	2024-2025	35,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Mirëqenies Sociale	Drejtoria e Financave	Infrastr. në Petrovë e rregulluar

Objektivi i përgjithshëm 4: Bujqësia dhe Zhvillimi Rural

Objektivi specifik 4.1	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit		Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026	
Përmirësimi i kushteve të punës dhe njohurive teknike të fermerëve	1. Njohuritë e fermerëve rreth praktikave bujqësore dhe afarizmit janë ngritur					
	2. Kushtet fizike për fermerët e komunës janë përmirësuar					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
4.1.1 Ndërtimi i objektit për trainimin e fermërëve						
1) Ndërtimi i Qendrës Agrare	2025-2026	180,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Qendra Agrare e ndërtuar

2) Ofrimi i shërbimeve të rregullta këshilluese për fermerët e komunës	2024-2026	20,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Këshillat e ofruara për fermerë
4.2.2 Rregullimi i rrugëve fushore dhe kullimit të tokave bujqësore						
3) Rehabilitimi i rrugëve fushore	2024-2026	740,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Rrugët fushore janë rregulluar
4) Rehabilitimi i kanaleve kulluse dhe kullimi i tokave bujqësore	2024-2026	540,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Kullimi i tokave është rregulluar

Objektivi specifik 4.2	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit			Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Rritja e prodhimitarisë bujqësore	1. Prodhimtaria bujqësore është rritë mbi 30% me nxitjen e investimeve të reja					
	2. Në sektorin e bujqësisë janë punësuar së paku 300 punëtorë deri në fund të vitit 2026					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
3.2.1 Krijimi i kushteve më të mira fizike për fermerë						
5) Krijimi i sipërfaqeve të reja të tokës bujqësore dhe rehabilitimi i sipërfaqeve ekzistuese	2024-2026	300,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Toka të reja bujq. të krijuara

6) Stimulimi i fermerëve që merren me kultivimin dhe përpunimin e prodhimeve bujqësore	2024-2026	300,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Grante të ofruara për fermerë
7) Rehabilitimi i rrjetit të sistemit të ujitjes dhe zgjerimi i tij	2024-2025	750,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Sistemi ujitjes i zgjeruar
3.2.2 Rritja e prodhimit dhe eksportit bujqësor						
8) Investimet në rritjen e kapaciteteve prodhuese dhe përpunuese të NVM-ve	2024-2026	1,500,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Kapacitetet prodhuese të NVM-ve të rritura
9) Identifikimi i tregjeve për eksport të produkteve vendore bujqësore	2025	40,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Tregjet e identifikuar

Objektivi specifik 4.3	Treguesi (treguesit) për matjen e përbushjes së objektivit		Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026	
Promovimi më i mirë i produkteve bujqësore	1. Qarkullimi në sektorin e bujqësisë është rritur mbi 30% deri në fund të vitit 2025					
	2. Fermerët lokal kanë përvetësuar metoda dhe praktika të reja në agrokulturë					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
3.2.1 Bashkëpunimi më i mirë në mes të fermerëve						

10) Organizimi i panairit vjetor me produkte bujqësore	2024-2026	30,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Panairi vjetor i organizuar
11) Takime të rregullta B2B në sektorin e bujqësisë	2024-2026	15,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Takimet B2B të organizuara
3.2.2 Këmbimi i njohurive dhe praktikave me fermerët e rajonit						
12) Organizimi i vizitave studimore në rajon	2025	50,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Vizitat studimore të organiz.
13) Këmbimi i praktikave më të mira në bujqësi	2026	50,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Bujqësisë	Drejtoria e Financave	Praktikat e këmbyera

Objektivi i përgjithshëm 5: Turizmi dhe Trashëgimia Kulturore

Objektivi specifik 5.1	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit		Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026	
Avansimi i infrastrukturës turistike në komunën e Prizrenit	1. Infrastruktura turistike e rregulluar në disa pika turistike të komunës					
	2. Infrastruktura turistike - historike e rregulluar në katër pika të trashëgimisë					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati

5.1.1 Zhvillimi i infrastrukturës turistike

1) Ndërtimi i infrastrukturës turistike në Nashec, Jabllanicë dhe Vermicë	2024-2026	433,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Turizmit dhe Zhv. Ekon.	Drejtoria e Financave	Infrastruktura turistike e rregulluar
2) Ndërtimi i infrastrukturës rrugore malore në rajonin e Sharrit (Zhupa), Zhurit, Vërrinit, Hasit dhe Kabashit-Korishë	2024-2026	300,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Turizmit dhe Zhv. Ekon.	Drejtoria e Financave	Infrastruktura turistike e rregulluar
3) Ndërtimi i infrastrukturës turistike në dy burimet e ujit në fshatin Vermicë	2024-2026	260,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Turizmit dhe Zhv. Ekon.	Drejtoria e Financave	Infrastruktura turistike e rregulluar

5.2.2 Investimet në trashëgiminë e UÇK-së

5) Restaurimi i Kullës së Remzi Ademajt në Zhur	2024-2025	150,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Turizmit dhe Zhv. Ekon.	Drejtoria e Financave	Kulla e Remzi Ademajt e restauruar
6) Ndërtimi i Portës Triumfale (Muze) në lagjen Bajram Curr	2024-2026	600,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Turizmit dhe Zhv. Ekon.	Drejtoria e Financave	Muzeu i ndërtuar
7) Ndërtimi i memorialit “Xhavit Elshani – Leopardi” Piranë	2024	23,000.00	Komuna e Prizrenit	Drejtoria e Turizmit dhe Zhv. Ekon.	Drejtoria e Financave	Memoriali i ndërtuar

Objektivi specifik 5.2	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit	Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
	1. Trashëgimia kulturore në komunën e Prizrenit është mirëmbajtë dhe			

Mirëmbajtja dhe rritja e objekteve të trashëgimisë	2. Rritja e investimeve në sektorin e kulturës në zonat rurale					
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
3.2.1 Ndërtimi i objekteve të reja kulturore në qytet						
8) Ndërtimi i sallës multifunksionale të kulturës	2024-2026	500,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit/DKRS	Drejtoria e Financave	Salla multifunksionale e ndërtuar
9) Ndërtimi i bibliotekës ndërkomunale	2024-2026	600,000.00	Buxheti i komunës	DKRS	Drejtoria e Financave	Biblioteka ndërkomunale e ndërtuar
3.2.2 Renovimi dhe ndërtimi i objekteve kulturore rurale						
10) Renovimi i shtëpisë së kulturës në Gjonaj	2024-2025	300,000.00	Buxheti i komunës	DKRS	Drejtoria e Financave	Shtëpia e kulturës e renovuar
11) Ndërtimi i objekteve kulturore në zona rurale	2024-2026	1,100,000.00	Buxheti i komunës	DKRS	Drejtoria e Financave	Objekte të reja të ndërtuara

Objektivi specifik 5.3	Treguesi (treguesit) për matjen e përmbushjes së objektivit	Gjendja bazë	Caku 2025	Caku 2026
Krijimi i kushteve për zhvillimin e sportit dhe rekreacionit	1. Objektet ekzistuese sportive janë të mirëmbajtura dhe objekte të reja janë ndërtuar			

2. Ndërtimi i parqeve të reja në komunën e Prizrenit						
Aktiviteti	Afati për zbatim	Kostoja totale	Burimi i financimit	Drejtoria udhëheqëse	Drejtoria mbështetëse	Rezultati
3.2.1 Mirëmbajtja dhe ndërtimi i objekteve të reja sportive						
12) Renovimi i Qendrës Sportive "Sezai Surroi" në Prizren (nxemja dhe izolimi)	2024	170,000.00	Buxheti i komunës	Drejtoria e Kulturës, Rinisë dhe Sportit (DKRS)	Drejtoria e Financave	Qendra Sportive e renovuar
13) Ndërtimi i stadiumit "Has Arena" në Kabash të Hasit	2024-2026	700,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	DKRS	Drejtoria e Financave	Stadiumi "Has Arena" i ndërtuar
3.2.2 Shtimi i hapsirave të gjelbërta në qytet						
14) Ndërtimi i parkut në lagjen Bazhdarhane/4 kullat	2024	307,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Parku i ndërtuar
15) Ndërtimi i parkut në lagjen Lakuriq	2025	119,000.00	Buxheti i komunës, Donatorët	Drejtoria e Shërbimeve Publike	Drejtoria e Financave	Parku i ndërtuar

Shënim Zyrtar: Kjo Strategji, është miratuar në Kuvendin e Komunës së Prizrenit në mbledhjen e mbajtur më 18 korrik 2024.

Kryesyesja e Kuvendit
Antigona Bytyqi